

Biuletyn

informacyjny

10/2016

Ułatwienia w zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

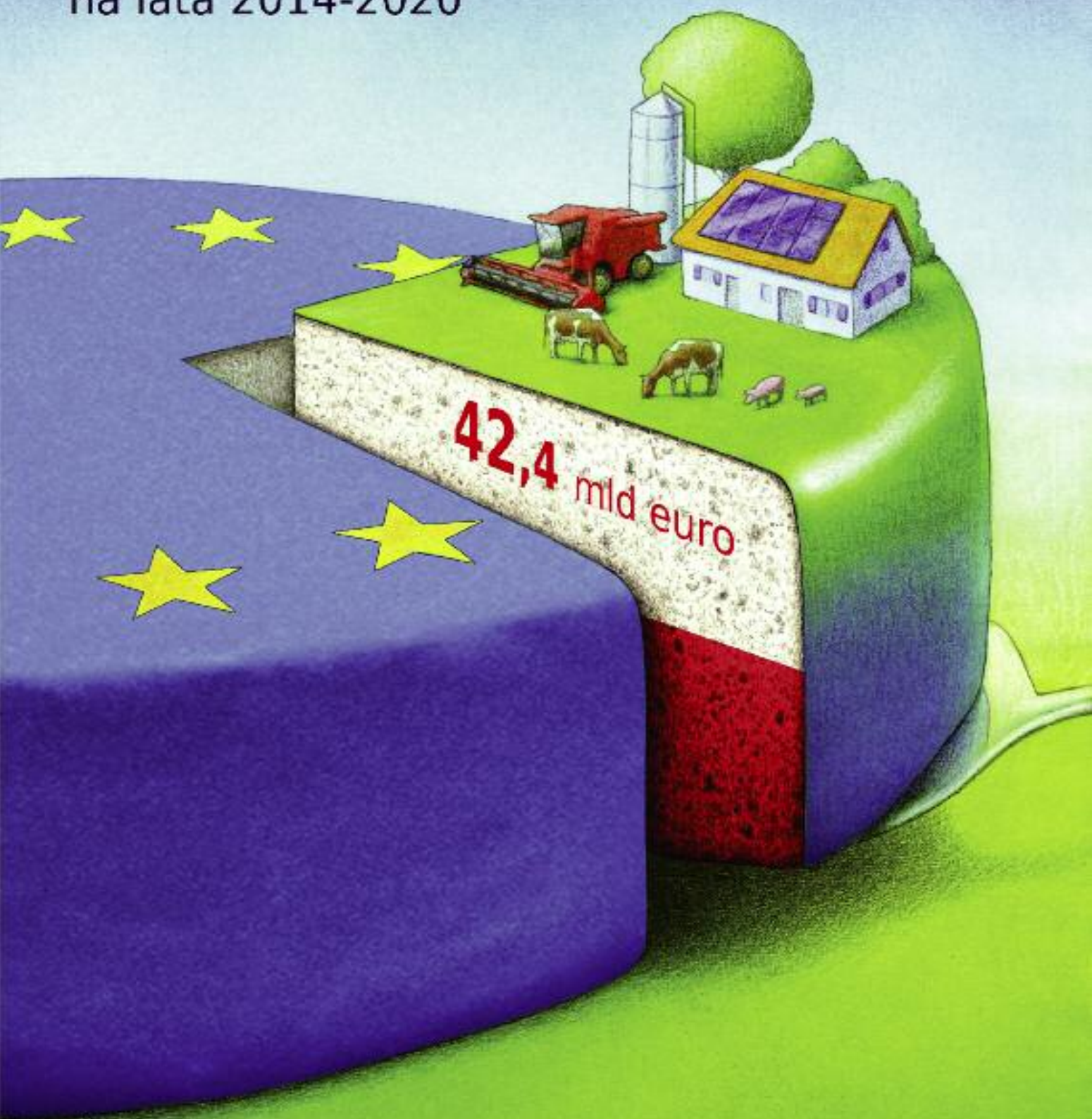
Płatności bezpośrednie od 2017 r.

Nawet 500 tys. zł na rozwój usług rolniczych

Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej na lata 2014-2020

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Penet Komputer

W numerze:

MRiRW

Prosto z gabinetu	3
Stawki płatności bezpośrednich za 2016 r.	5
Nowa jakość konsultacji	6
Połączone siły w walce z ASF	7
Działania podjęte od 16 listopada 2015 roku	
Ułatwienia w zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	11
Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem ASF	13
Pakiet wsparcia rolnictwa	15
Komisja Europejska przekazała na pomoc 500 mln euro	
Dopłaty do materiału siewnego	17
Płatności bezpośrednie od 2017 r.	18
Doradztwo rolnicze	21
Start konsultacji społecznych	22
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	
PROW na lata 2014-2020	24
Stan realizacji Programu	
Ziemia lepiej chroniona	29
Pierwsze spostrzeżenia na temat funkcjonowania ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego	
Pomoc dla biogazowni rolniczych uruchomiona	32

ARiMR

Nawet 500 tys. zł na rozwój usług rolniczych	34
Z pierwszej ręki	36
Pożyczka dla producentów mleka, świń, owoców i warzyw	38
Ruszyły Punkty Informacyjne	39
Tu dowiesz się, jaką pomoc oferuje ARiMR	
Agencja odpowiada	39

Zdaniem ministra

Krzysztof Jurgiel, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Oprócz wielu różnych tematów podejmowanych w resorcie rolnictwa, nieustannie pracuje Grupa Zadaniowa ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem wirusa ASF oraz Międzyresortowy Zespół ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków ASF. Zgodnie z zapowiedzią, premier Beata Szydło powołała pełnomocnika rządu ds. działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium RP, którym został sekretarz stanu Jacek Bogucki.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi we wrześniu br. było inicjatorem dwóch specustaw rządowych: ustawy o szczególnych wymaganiach związanych z występowaniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

13 września 2016 r. weszły w życie przepisy pierwszej specustawy. Głównym jej celem jest potrzeba zapewnienia możliwości zagospodarowania produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi wyprodukowanych z mięsa świń wolnych od wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF), utrzymywanych na obszarach, na których wprowadzono ograniczenia w związku z wystąpieniem tego wirusa na terytorium Polski.

Natomiast 23 września 2016 r. Sejm RP uchwalił drugą specustawę, którą Prezydent RP podpisał 30 września br. Inspekcja Weterynaryjna będzie mogła lepiej identyfikować podmioty prowadzące działalność nadzorowaną (np. gospodarstwa, targowiska, miejsca gromadzenia i punkty sku-

pu zwierząt). Usprawnione zostanie typowanie gospodarstw do kontroli wymogów wzajemnej zgodności. Ponadto, aby skutecznie egzekwować przestrzeganie nakazów i zakazów związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt wydanych przez powiatowego lekarza weterynarii, Inspekcja Weterynaryjna będzie mogła wydawać decyzje w drodze administracyjnej w poszerzonym zakresie niż dotychczas. Nowe przepisy umożliwią jej organom nakładanie kar pieniężnych za niewykonywanie niektórych obowiązków związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, co pozwoli na bardziej efektywne zwalczanie tych chorób.

Jednak to od każdego z nas zależy jak szybko poradzimy sobie z wirusem ASF. Ostatnie przypadki ognisk były zawnione przez człowieka. Jak po raz kolejny potwierdza życie, jest to najstarsze ogniwo. Najlepsze przepisy, rygory, czy sankcje nie zastąpią zdrowego myślenia i bezwzględności przestrzegania zasad bioasekuracji. Po raz kolejny apeluję do wszystkich o stosowanie się do nich.

Z innych działań, zwracam uwagę na projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników, który Rada Ministrów przyjęła 27 września 2016 r. Zaproponowane w nim zmiany stworzą rolnikom rzeczywiste możliwości sprzedaży konsumentom żywności uzyskanej z własnej uprawy, chowu lub hodowli. Zostało zdefiniowane pojęcie „rolniczy handel detaliczny” oraz wskazane zostały organy odpowiedzialne za nadzór nad bezpieczeństwem żywności produkowanej w ramach rolniczego handlu detalicznego. Są to: Inspekcja Weterynaryjna (produkty pochodzenia zwierzęcego i żywność zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego oraz produkty pochodzenia zwierzęcego – tzw. żywność złożona) oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna (żywność pochodzenia niezwierzęcego).

Ponadto projekt powierza organom Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych kompetencje do sprawowania nadzoru nad jakością handlową żywności znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym.

Ustawa wprowadza także preferencje podatkowe dla podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny. W tym zakresie zaproponowano, jako kwotę zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, przychodów z rolniczego handlu detalicznego do kwoty 20 tysięcy złotych rocznie. Znowelizowane przepisy mają obowiązywać od 1 stycznia 2017 r.

Zbliża się rocznica powołania nowego rządu. W następnym numerze poinformuję Państwa o działaniach zrealizowanych w tym czasie oraz o planach na kolejny rok.

Prosto z gabinetu

Refundacja wydatków poniesionych na zakup mat dezynfekcyjnych

Od 17.10.2016 r. do 05.11.2016 r. producenci rolni, którzy w latach 2015-2018 przez co najmniej rok utrzymywali świnie w gospodarstwach położonych na obszarze województwa podlaskiego, w powiatach:

- sejneńskim w gminach: Giby i Sejny z miastem Sejny,
- augustowskim w gminach: Lipsk i Płaska,
- białostockim w gminach: Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo i Zabłudów,
- sokólskim w gminach: Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo,
- hajnowskim w gminach: Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka

mogą składać wnioski o udzielenie pomocy o charakterze pomocy *de minimis* w rolnictwie na refundację 50% wydatków poniesionych na zakup mat dezynfekcyjnych, sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynfekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produk-

tów biobójczych, środków dezynfekcyjnych lub deratyzacyjnych, odzieży ochronnej i obuwia ochronnego oraz wydatków poniesionych na zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnie przed dostępem zwierząt domowych.

Wnioski należy składać do kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego. Do wniosku o udzielenie pomocy należy dołączyć:

- faktury lub ich kopie, rachunki wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami lub ich kopie lub kopie umów zlecenia lub o dzieło, dotyczące poniesionych wydatków wraz z dowodami zapłaty potwierdzającymi ich poniesienie,
- oświadczenie producenta rolnego o liczbie świń utrzymywanych w gospodarstwie,
- oświadczenia albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Wyplata zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2016 r.

Jeszcze przed 1 grudnia br., na konta rolników, którzy ubiegają się o płatności bezpośrednie za 2016 r., wpłynę ponad 10 mld zł.

Z uwagi na trudną sytuację występującą na rynkach rolnych, na wniosek ministra rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztofa Jurgieła,

Rada Ministrów zgodziła się na wypłatę zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2016 r. w maksymalnej wysokości, tj. 70%. Zaliczki będą wypłacane od 17 października br., dla wszystkich rodzajów płatności bezpośrednich realizowanych w Polsce. Wypłatą zaliczkowych płatności objęci zostaną wszyscy rolnicy na terenie całego kraju.

Ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników. Podstawowym celem projektowanej ustawy jest stworzenie polskim rolnikom lepszych możliwości rozwoju produkcji i sprzedaży konsumentom finalnym żywności wyprodukowanej w całości lub w części z własnej uprawy, chowu lub hodowli. Proponowane są również preferencje podatkowe dla rolników prowadzących handel detaliczny – przewiduje się zwolnienie

z podatku od sprzedaży żywności do wysokości 20 tys. złotych rocznie. Projektowana ustawa umożliwi producentom rolnym produkcję szerokiego asortymentu żywności, w tym produktów złożonych takich jak np. gołąbki, naleśniki czy ciasta. Zaproponowano również wprowadzenie rozwiązań pozwalających na nabywanie produktów spoza gospodarstwa, jednocześnie ograniczając ich ilość – co najmniej 50% produktu finalnego, z wyłączeniem wody, mają stanowić produkty roślinne lub zwierzęce pochodzące z własnej uprawy, hodowli lub chowu.

Pomoc dla poszkodowanych w wyniku gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy

Producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy, mogą od 17 do 31 października br. składać do ARiMR wnioski o udzielenie pomocy. Stawki pomocy wynoszą:

- 900 zł na 1 ha powierzchni upraw, w tym owocujących upraw drzew i krzewów owocowych, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez grad, huragan, deszcz

nawalny lub suszę;

- 100 zł na 100 m² powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych, w których szkody spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy powstały na powierzchni co najmniej 70%. Wysokość pomocy dla poszczególnych rolników będzie ustalana, jako iloczyn deklarowanej przez rolnika we wniosku powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody oraz stawki pomocy; na jedno gospodarstwo nie może być większa niż równowartość w złotych 15 tys. euro. Kwota pomocy będzie podlegała pomniejszeniu o 50% dla rolników nieposiadających polisy ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej

Upływa termin zgłaszania kandydatów do Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników

30 listopada 2016 r. upływa termin zgłaszania kandydatów do Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników w związku z zakończeniem IX kadencji tej Rady przypadającej na dzień 31 grudnia 2016 r. Radę powołuje, na 3. letnią kadencję, Minister Rolnictwa i Rozwoju

Wsi spośród kandydatów zgłoszonych przez społeczno-zawodowe organizacje rolników i związki zawodowe rolników indywidualnych o ogólnokrajowym zasięgu. W chwili rozpoczęcia kadencji Rady co najmniej 15 jej członków powinno podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, a co najmniej 5 członków powinno pobierać emeryturę lub rentę rolniczą.

Polskie mięso pojedzie do Maroka

Polska uzyskała możliwość eksportu mięsa wołowego na ten rynek. Uzgodnione zostało weterynaryjne świadectwo zdrowia dotyczące wwozu do Królestwa Maroka mięsa wołowego z kością lub bez kości, a także produktów z mięsa wołowego pochodzących z Polski.

Zakłady zatwierdzone zgodnie z przepisa-

mi UE, mogą rozpocząć wysyłki tego towaru, zgodnie z wymaganiami zawartymi w świadectwie. Tym samym zostały zakończone negocjacje prowadzone pomiędzy Głównym Inspektoratem Weterynarii a Krajowym Urzędem Bezpieczeństwa Zdrowotnego Produktów Żywnościowych (ONSSA) w Ministerstwie Rolnictwa i Rybołówstwa Morskiego Maroka.

Światowy Dzień Pszczół

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztof Jurgiel poparł słoweńską inicjatywę ustanowienia Światowego Dnia Pszczół, obchodzonego w systemie Narodów Zjednoczonych corocznie 20 maja. Inicjatywa ta została zapoczątkowana przez Słoweńskie Stowarzyszenie

Pszczelarzy. Po zatwierdzeniu jej przez Konferencję FAO w lipcu 2017 r. zostanie przedstawiona do zatwierdzenia przez Zgromadzenie Ogólne ONZ jesienią przyszłego roku. Według planowanego harmonogramu, pierwszy Światowy Dzień Pszczół będzie obchodzony 20 maja 2018 r.

Stawki płatności bezpośrednich za 2016 r.

W dniu 30 września 2016 r. Europejski Bank Centralny opublikował kurs wymiany, po którym przeliczane będą płatności bezpośrednie za 2016 r. Wynosi on 4,3192 zł za 1 EUR, a więc jest o 0,07 złotego wyższy od kursu stosowanego za ubiegły rok (4,2448 zł/EUR).

Calkowita kwota przeznaczona na płatności bezpośrednie za 2016 r. wyniesie ponad 14,81 mld złotych i będzie wyższa od kwoty ubiegłorocznej o blisko 316 mln złotych (całkowita kwota za 2015 r. wynosiła ok. 14,5

mld zł). W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace nad wydaniem rozporządzeń określających stawki poszczególnych płatności bezpośrednich za 2016 r.

Informacje o wysokości środków przeznaczonych na poszczególne

rodzaje płatności za 2016 r. oraz projektowanych stawek płatności przedstawiono w tabeli.

Ponadto, z uwagi na trudną sytuację występującą na rynkach rolnych i związanymi z tym problemami z płynnością finansową, z którymi borykają się rolnicy w całym kraju, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zdecydował o wypłacie zaliczek na poczet płatności bezpośrednich.

4,3192 zł za 1 euro – po takim kursie będą przeliczane płatności bezpośrednie za 2016 r.

Wypłata zaliczkowych płatności rozpocznie się w dniu 17 października 2016 r. i będzie realizowana do końca listopada. Wypłatą zaliczkowych płatności objęci zostaną wszyscy rolnicy na terenie całego kraju. Wysokość zaliczki wyniesie 70% wsparcia należnego rolnikowi z tytułu wszystkich ww. rodzajów płatności bezpośrednich. Płatności zaliczkowe będą wypłacane do powierzchni gruntów/liczby zwierząt/ilości zgłoszonych do płatności i zweryfikowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Łącznie w ramach zaliczek planuje się wypłacić ponad 10 mld zł.

Rodzaj płatności	Projektowana stawka za 2016 r.	Koperta finansowa na 2016 r. (tys. PLN)
Jednolita płatność obszarowa	462,05 zł/ha	6 555 245,52
Płatność za zazielenienie	310,10 zł/ha	4 399 493,93
Płatność dla młodego rolnika	231,97 zł/ha	293 299,60
Płatność dodatkowa	172,79 zł/ha	1 217 193,75
Płatność do bydła	256,20 zł/szt.	745 681,80
Płatność do krów	322,62 zł/szt.	659 434,39
Płatność do owiec	111,95 zł/szt.	20 208,92
Płatność do kóz	68,25 zł/szt.	1 156,52
Płatność do roślin wysokobiałkowych	430,49 zł/ha	293 299,60
Płatność do chmielu	2 317,00 zł/ha	3 633,56
Płatność do ziemniaków skrobiowych	1 287,75 zł/ha	37 606,48
Płatność do buraków cukrowych	1 952,25 zł/ha	352 452,18
Płatność do pomidorów	3 074,09 zł/ha	18 282,37
Płatność do owoców miękkich	904,78 zł/ha	65 108,16
Płatność do lnu	289,94 zł/ha	2 479,32
Płatność do konopi włóknistych	547,59 zł/ha	403,67
Płatność do tytoniu – Virginia	4,12 zł/kg	93 197,54
Płatność do tytoniu – pozostały tytoń	2,89 zł/kg	52 308,54

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 21 34

Zdjęcie: fotolia

Nowa jakość konsultacji

■ Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie

Zarządzeniem Nr 11 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 kwietnia 2016 r. powołana została Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie. Odbyły się już 3 posiedzenia Rady oraz szereg spotkań eksperckich zespołów zadaniowych. Na pierwszym posiedzeniu Rada wybrała przewodniczącego, którym został Jerzy Wierzbicki, reprezentujący Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego oraz dwóch zastępców przewodniczącego Rady, którymi zostali: Agnieszka Maliszewska, reprezentująca Polską Izbę Mleka i Adam Stępień, reprezentujący Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju.

Podczas drugiego posiedzenia plenarnego przyjęto Regulamin funkcjonowania Rady oraz wybrano przewodniczących eksperckich zespołów zadaniowych. W ostatnim czasie Rada realizowała swoją działalność w eksperckich zespołach zadaniowych, wypracowując m.in. stanowiska w sprawie: Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, projektu ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw; projektu ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności; utworzenia Funduszu Promocji Roślin Białkowych i Oleistych; kształtowania ustroju rolnego w Polsce; projektów ustaw o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych; ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Powyższe stano-

wiska zostały przekazane Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

■ Nowa Rada ds. Rolnictwa Ekologicznego

W dniu 4 sierpnia 2016 r. podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ewa Lech otworzyła inauguracyjne posiedzenie Rady do spraw Rolnictwa Ekologicznego.

W skład Rady weszło 30 przedstawicieli podmiotów i instytucji działających w sektorze rolnictwa ekologicznego, w tym: uczelni wyższych i instytutów badawczych, organizacji oraz związków zawodowych zrzeszających uczestników systemu rolnictwa ekologicznego (producentów rolnych, przetwórców, podmiotów prowadzących obrót żywnością ekologiczną), instytucji sprawujących nadzór nad produkcją ekologiczną (tj. jednostek certyfikujących, Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Polskiego Centrum Akredytacji), a także ARR, ARiMR oraz CDR w Brwinowie.

Na przewodniczącego Rady powołany został prof. dr hab. Józef Tyburski, reprezentujący Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Profesor Józef Tyburski od lat prowadzi badania naukowe z zakresu rolnictwa ekologicznego, gospodarczych i środowiskowych aspektów rozwoju systemów rolniczych oraz ochrony bioróżnorodności ekosystemów rolnych.

Rada została powołana jako organ pomocniczy, mający za zadanie utworzenie płaszczyzny dialogu pomiędzy Ministrem, a organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego i rynku żywności ekologicznej.

Do zadań Rady będzie należało:

- opiniowanie, konsultowanie i przedstawianie propozycji rozwiązań systemowych w rolnictwie ekologicznym oraz zgłaszanie inicjatyw w tym zakresie;
- wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi rolnictwa ekologicznego i rynku żywności ekologicznej;
- upowszechnianie wiedzy o nowych regulacjach prawnych oraz wytycznych MRiRW dotyczących rolnictwa ekologicznego w kraju i za granicą;
- popularyzacja osiągnięć rolnictwa ekologicznego w kraju oraz za granicą;
- opiniowanie, konsultowanie i przedstawianie propozycji rozwiązań, działań oraz realizacji celów wskazanych w *Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014-2020*.

Dla usprawnienia funkcjonowania Rady i zapewnienia właściwej i efektywnej realizacji powierzonych jej zadań, powołane zostały trzy stałe grupy robocze: do spraw regulacji prawnych; poprawy efektywności gospodarstw ekologicznych i badań naukowych oraz rozwoju krajowego rynku żywności ekologicznej.

Wszystkie uchwały Rady, podobnie jak i roczne sprawozdanie z jej działalności, będą udostępniane na stronach internetowych MRiRW (www.minrol.gov.pl).

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75

Departament Hodowli i Ochrony Roślin
☎ 22 623 21 51

Połączone siły w walce z ASF

Działania podjęte od 16 listopada 2015 roku

■ Sytuacja epizootyczna

● Przypadki ASF u dzików:

Od początku występowania choroby w Polsce (17 lutego 2014 r.) do dnia 29 września br. stwierdzono łącznie 112 przypadków u dzików: w 2014 r. – 30, w 2015 r. – 53, w 2016 r. – 29.

Wszystkie przypadki wystąpiły na terytorium woj. podlaskiego.

● Ogniska ASF u świń:

Od początku występowania choroby w Polsce (17 lutego 2014 r.) do dnia 29 września br. stwierdzono łącznie 22 ogniska ASF u świń: w 2014 r. – 2, w 2015 r. – 1, w 2016 r. – 19.

Wszystkie stwierdzone w 2016 r. ogniska ASF miały miejsce w okresie od czerwca do września br., Pierwsze z nich pojawiło się po rozpoczęciu rozmów o ustaleniu regionalizacji w eksporcie ze stroną chińską.

Liczba ognisk w poszczególnych województwach: woj. podlaskie – 15, woj. lubelskie – 5, woj. mazowieckie – 2.

■ Działania

Inspekcja Weterynaryjna sprawnie przeprowadza akcje likwidacji ognisk ASF (usypianie świń, utylizacja zwłok, dezynfekcja gospodarstwa), których czas zwalczania nie przekraczał średnio 24 godzin.

● Prowadzony jest stały monitoring w kierunku ASF na terytorium całej Polski. Program monitoringu prowadzony jest z największą intensywnością na obszarach objętych restrykcjami.

● Wzmocniono terenowe organy Inspekcji Weterynaryjnej poprzez oddelegowanie dodatkowych pracowników do pracy w Powiatowych In-

W Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – PIB w Puławach w kierunku ASF zbadano blisko 67 tys. próbek

spektoratach Weterynarii. Zakupiony został sprzęt niezbędny do prowadzenia działań w obszarach objętych restrykcjami w związku z ASF.

W Państwowym Instytucie Weterynarii – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach wykonywano blisko 67 tysięcy badań wirusologicznych, serologicznych oraz badań związanych z sekwencjonowaniem genomu wirusa ASFV (epidemiologia molekularna). W żadnym innym instytucie badawczym na świecie nie zbadano w omawianym czasie (2016) tak dużej liczby próbek w kierunku ASF, ile zbadano w Polsce.

● Wydane zostało *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie*

wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz.U. poz. 70).

Próbki do badań pobierane są od każdego dzika odstrzelonego lub znalezionej martwego (w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych) na obszarze, gdzie obowiązują restrykcje związane z ASF (obszar zagrożenia, obszar objęty ograniczeniami i obszar ochronny).

Natomiast na obszarze obejmującym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajdującym się poza obszar-

Liczba zwierząt (świnie, dziki) zbadanych w kierunku ASF w roku 2016 (do 27 września 2016 r.) w PIWet-PIB w Puławach

	Liczba świń		Liczba dzików	
	ogółem	wynik dodatni	ogółem	wynik dodatni
Test PCR	37630	147	8250	30
Test ELISA/IPT	17548	6	3367	12

rem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym, próbki pobiera się od każdego znalezionej martwego dzika (w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych) i z każdego odstrzelonego chorego dzika.

- Wydane zostało *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików* (Dz. U. poz. 229).

Próbki do badań pobierane są m.in. od dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych

Na części terytorium Polski wzdłuż wschodniej granicy realizowany jest odstrzał sanitarny dzików.

Do odstrzału sanitarnego zaplanowanych zostało 7710 sztuk dzików, na dzień 19 września 2016 r. odstrzelono 5255 sztuk dzików, co stanowi 68,16% założonego planu.

- 24 czerwca 2016 r. na polecenie ministra rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztofa Jurgiewicza rozpoczął działania Zespół Zarządzania Kryzysowego. Odbyło się posiedzenie Grupy Zadaniowej ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń, któremu przewodniczył podsekretarz stanu Ewa Lech. Zadaniem Zespołu jest stałe monitorowanie i koordynowanie działań wszystkich służb i inspekcji zaangażowanych

gażowanych w zwalczanie ASF, na czele z Inspekcją Weterynaryjną.

- Wydane zostało *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018* (Dz. U. 2016 poz. 679) oraz

- *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2016 r. zmieniające rozporządzenie*

nie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018 (Dz. U. 2016 poz. 1153).

Dwukrotnie nowelizowano *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018* (Dz. U. z 2015 poz. 517). W ten sposób Minister Rolnictwa dał dodatkową szansę rolnikom z województwa podlaskiego dobrowolnego wycofania się z produkcji świń za odszkodowaniem i 3. letnią rekompensatą.

- 12 sierpnia 2016 r. weszło w życie Zarządzenie nr 107 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2016 roku w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń.

Przewodniczącym Zespołu jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład wchodzi, w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, wyznaczony przez Ministrów: Energii, Finansów, Infrastruktury i Budownictwa, Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych, Środowiska oraz Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Do zadań Zespołu należy m. in.: monitorowanie, analizowanie bieżącej sytuacji oraz opracowywanie propozycji rozwiązań, w tym legislacyjnych, niezbędnych do zminimalizowania skutków społeczno-ekonomicznych związanych z występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Powołany organ pomocniczy Rady Ministrów przygotowuje ponadto propozycje działań, jakie powinny być podjęte przez Policję, Inspekcję Transportu Drogowego, Inspekcję Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, a także Służbę Celną, Straż Graniczną, Straż Leśną i Państwowe Gospodarstwa Leśne Lasy Państwowe.

18 sierpnia 2016 r. odbyło się I posiedzenie Międzyresortowego Zespołu do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń.

Członkowie Zespołu – przedstawiciele uczestniczących w jego pracach ministerstw i służb, zostali przez ministra Krzysztofa Jurgiewicza zobowiązani do przygotowania raportów dotyczących realizowanych przez nich zadań w sprawie łagodzenia skutków ASF oraz wniosków, których

realizacja pozwoli na większą skuteczność w egzekwowaniu wymogów bioasekuracji.

- Wzmocniona została współpraca z innymi służbami biorącymi udział w ograniczaniu rozprzestrzeniania i zwalczaniu ASF:

- ✓ z Inspekcją Transportu Drogowego w zakresie intensyfikacji kontroli środków transportu, którymi może być dokonywany transport świń na drogach województw zagrożonych ASF;

wem grzebanie zwłok zarażonych zwierząt).

Prowadzone są szkolenia przez Inspekcję Weterynaryjną w województwach: podlaskim, mazowieckim, lubelskim i podkarpackim, w których uczestniczą przedstawiciele Policji, Straży Pożarnej, ARiMR, władz samorządowych oraz Izb Rolniczych.

Udostępniane są na stronach internetowych GIW, MRiRW, PIW-PIB w Puławach materiały informacyjne na temat ASF m.in. ulotki informacyjne, wytyczne dotyczące zasad przemieszczania świń i mięsa wieprzowego pochodzącego ze stref objętych restrykcjami w związku z wystąpieniem ASF.

- Wydane zostało *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 sierpnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”* (Dz. U. 2016 poz. 1364).

Zmiana programu wprowadza aktywne poszukiwania dzików na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików przez myśliwych oraz pracowników Służb Leśnych.

- Wydane zostało *Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2016 r. w sprawie środków podejmowanych w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń* (Dz. U. poz. 1566).

Rozporządzenie wdraża decyzję wykonawczą Komisji 2016/1452/UE z dnia 2 września 2016 r. dotyczącą niektórych tymczasowych środków ochronnych w odniesieniu

Na terytorium całego kraju prowadzony jest stały monitoring w kierunku ASF

- ✓ z Polskim Związkiem Łowieckim i Lasami Państwowymi w celu m.in. zintensyfikowania akcji znajdowania zwłok padłych dzików na obszarach objętych restrykcjami;

- ✓ z Polskim Związkiem Łowieckim i Lasami Państwowymi w celu prowadzenia prawidłowej realizacji gospodarki łowieckiej w zakresie odstrzału dzików, jak również realizacji *Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczania*;

- ✓ z Policją w zakresie intensyfikacji kontroli środków transportu, którymi może być dokonywany transport świń na drogach województw zagrożonych ASF, jak również w celu kontroli targowisk i innych miejsc, w których może odbywać się nielegalna sprzedaż świń, ponadto ustalono z Policją zasady koordynacji działań w zakresie prowadzenia dochodzeń mających na celu wykrywanie przy-

- ✓ Główny Lekarz Weterynarii na bieżąco opracowuje porozumienia i wytyczne dotyczące postępowania terenowych organów IW, służb oraz współpracy między służbami w zakresie działalności związanej ze zwalczaniem ASF (m. in. Straż Pożarna, Siły Zbrojne RP, urzędy gmin, PLW, ITD, Policja, Straż Graniczna).

- Prowadzone są szeroko zakrojone działania o charakterze szkoleniowo-informacyjnym, skierowane do przedstawicieli Służb Państwowych i obywateli.

- Współpraca i wymiana informacji pomiędzy Inspekcją Weterynaryjną, Policją, Służbą Celną, Inspekcją Transportu Drogowego, Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie zapobiegania nielegalnemu obrotowi żywymi zwierzętami, produktami pochodzenia zwierzęcego (nielegalny ubój i sprzedaż żywności) i odpadami pochodzenia zwierzęcego (skarmanie zlewkami, niezgodne z pra-

do afrykańskiego pomoru świń w Polsce (Dz. Urz. L 237 z 03.09.2016 r., str. 12). Decyzją tą Komisja Europejska zobligowała Polskę do wyznaczenia na jej terytorium obszarów, na których stosowane będą odpowiednio środki wprowadzane w celu zwalczania afrykańskiego

stu tysięcy sztuk trzody chlewnej z terenów zagrożonych wystąpieniem wirusa ASF i przerobienie ich na konserwy. Tak przerobione mięso ma docelowo trafiać do instytucji publicznych. Będzie ono zamawiane z pominięciem prawa zamówień publicznych.

Wzdłuż wschodniej granicy Polski realizowany jest sanitarny odstrzał dzików

pomoru świń określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754), w szczególności środki mające na celu ograniczenie przemieszczania i transportu świń z tych obszarów.

- Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 9 września 2016 r. została podpisana przez Prezydenta RP.

Ustawa ma pomóc rolnikom w sprzedaży zdrowych tuczników z tzw. stref zagrożonych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń. Każda świnia, która zostanie zakupiona, będzie przebadana, ale jej mięso nie trafi bezpośrednio do handlu, lecz będzie przerobione w temperaturze powyżej 80 st. C. Nowe przepisy przewidują skup, po cenach rynkowych, około

- Ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt została podpisana przez Prezydenta RP.

Głównym celem ustawy jest usprawnienie działań prowadzonych w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt. Bezpośrednim powodem podjęcia prac legislacyjnych była potrzeba uszczegółowienia przepisów prawnych obowiązujących w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz wskazania dodatkowych działań niezbędnych do skutecznego zwalczania chorób zakaźnych zwierząt i zapobiegania rozprzestrzenianiu się takich chorób, a także doprecyzowania adresatów, którzy będą zobowiązani do podjęcia tych działań.

Zaproponowane w ustawie zmiany mają na celu uniknięcie w przyszłości problemów, jakie obecnie napotyka Inspekcja Weterynaryjna w trakcie zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

■ Planowane i realizowane działania legislacyjne

- W związku z powiększeniem się obszarów objętych restrykcjami planowana jest zmiana obowiązującego programu bioasekuracji. Wiąże się to z koniecznością zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w celu zapewnienia środków finansowych na rok 2017.

- Aktualnie trwają prace nad zmianą Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie na rok 2016. Obecnie resort rolnictwa zgłosił uwagi do przedstawionego przez GIW projektu.

- Trwają prace nad opracowaniem i wdrożeniem Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie na rok 2017.

- Nowelizowane jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń. Projekt rozporządzenia jest na etapie uzgodnień międzyresortowych. Zmiana wprowadza odstępstwa od ogólnych zakazów przemieszczania świń i produktów, które umożliwią państwom członkowskim przemieszczanie zwierząt i produktów pomiędzy państwami członkowskimi wymienionymi w decyzji 2014/709/UE. Jednocześnie państwa członkowskie zainteresowane przemieszczaniem zwierząt i produktów będą miały możliwość podjęcia decyzji dotyczącej wyrażenia zgody na dokonywanie takich przemieszczeń.

Biuro Prasowe
☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: fotolia

Ułatwienia w zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

Sejm RP uchwalił 23 września 2016r. ustawę *o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt*. Rozwiązania zawarte w ustawie usprawnią działania Inspekcji Weterynaryjnej i pomogą w walce z chorobami zakaźnymi zwierząt, w szczególności z afrykańskim pomorem świń (ASF).

Inspekcja Weterynaryjna będzie mogła lepiej identyfikować podmioty prowadzące działalność nadzorowaną (np. gospodarstwa, targowiska, miejsca gromadzenia i punkty skupu zwierząt), a także usprawni typowanie gospodarstw do kontroli wymogów wzajemnej zgodności. Do rejestru takich podmiotów włączony zostanie numer ewidencyjny PESEL albo numer identyfikacyjny REGON, dzięki czemu usprawniona zostanie identyfikacja podmiotów nadzorowanych. Możliwe będzie także skuteczne powiązanie danego podmiotu z działalnością prowadzoną na terenie całej Polski.

Do systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt włączone zostaną wszystkie podmioty, które prowadzą działalność nadzorowaną, jeśli chodzi o organizowanie targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, a także obrót zwierzętami (z wyjątkiem obrotu prowadzonego w ramach działalności rolniczej). Dzięki temu rozwiązaniu, zwiększy się możliwość śledzenia przemieszczania się zwierząt od gospodarstwa ich urodzenia do miejsca ich śmierci. Ma to szczególne znaczenie w walce z ASF.

Ponadto, aby skutecznie egzekwować od posiadaczy zwierząt, przestrzeganie nakazów i zakazów

związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt wydanych przez powiatowego lekarza weterynarii, Inspekcja Weterynaryjna będzie mogła wydawać decyzje w drodze administracyjnej w poszerzonym zakresie niż dotychczas. W przypadku stwierdzenia niezgodności z obowiązującymi przepisami z zakresu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, Inspekcja będzie mogła nakazać usunięcie stwierdzonych uchybień w określonym terminie albo nakazać zabicie lub ubój zwierząt określonych gatunków wraz z zakazem utrzymywania w gospodarstwie zwierząt tych gatunków bez możliwości uzyskania odszkodowania. Ponadto nowe przepisy

umożliwią organom Inspekcji Weterynaryjnej nakładanie kar pieniężnych za niewykonywanie niektórych obowiązków związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. Zmiana ta pozwoli na bardziej efektywne zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Organy Inspekcji będą dysponowały odpowiednimi dla tego celu środkami (w tym przymusu), co będzie miało wpływ między innymi na ograniczenie szerzenia się chorób zakaźnych zwierząt.

Ustawa zawiera również przepisy, które umożliwiają nakazanie posiadaczowi zwierząt podjęcia określonych działań, aby zabezpieczyć gospodarstwo przed przenikaniem czynnika zakaźnego, przy zwalczaniu choroby zakaźnej zwierząt. Przepis ten pozwoli powiatowemu lekarzowi weterynarii na podejmowanie decyzji, w zależności od aktualnej sytuacji epizootycznej w zakresie konkretnej choroby podlega-

Wzmocniona została współpraca z Inspekcją Transportu Drogowego w zakresie intensyfikacji kontroli środków transportu, którymi może być dokonywany przewóz świń na drogach województw zagrożonych ASF

Nowe przepisy wprowadzają obowiązek oznakowania świń w ciągu 30 dni od dnia ich urodzenia oraz obowiązek zgłaszania tego faktu kierownikowi Biura Powiatowego ARiMR w terminie 7 dni

jącej obowiązkowi zwalczania, na wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń na terenie gospodarstwa takich jak np. nakaz budowy ogrodzenia.

Ustawa zakłada, że możliwe będzie także zabicie lub poddanie ubojowi zwierząt gospodarskich w celu ograniczenia ich populacji w gospodarstwie. Chodzi o sytuację, gdy np. wskutek zakazów przemieszczania zwierząt (m. in. świń), zwierzęta te nie mogą być nadal utrzymywane przez ich właściciela ze względu na np. zbyt duży przyrost masy. Zabicie lub ubój

zwierząt będzie następował na podstawie decyzji powiatowego lekarza weterynarii. Za zwierzęta gospodarskie zabite lub poddane ubojowi będzie przysługiwało odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Nowe przepisy wprowadzają obowiązek oznakowania świń w terminie 30 dni od dnia ich urodzenia i zgłaszania tego faktu w terminie 7 dni kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ponadto, jeśli powiatowy lekarz weterynarii wyda decyzję nakazującą

usunięcie uchybień w zakresie oznakowania zwierząt – a decyzja ta nie zostanie wykonana – powiatowy lekarz weterynarii będzie mógł nakazać zabicie zwierzęcia bez odszkodowania i unieszkodliwienie zwłok zwierzęcia na koszt jego posiadacza.

Ustawa przewiduje również obowiązek sporządzania raz do roku spisu wszystkich zwierząt przebywających w danej siedzibie stada i przekazywania informacji o wynikach tego spisu do ARiMR.

Podczas prac nad projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt posłowie zaproponowali poprawki, które zostały przyjęte przez Sejm RP. Dotyczyły one m. in.:

- umożliwienia wykonywania odstrzału sanitarnego dzików nie tylko na terenie obwodów łowieckich, ale także na obszarach objętych ochroną, takich jak np. parki narodowe oraz zwrotu kosztów w formie zryczałtowanej za wykonywanie odstrzału sanitarnego;
- rozszerzenia zakresu podmiotów rejestrowanych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych o podmioty włączane do systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt inne niż siedziba stada, rzeźnia, zakład przetwórczy lub spalarnia;
- zmiany przepisów ustawy o służbie cywilnej w zakresie zatrudnienia powiatowych lekarzy weterynarii i ich zastępców. Ma ona na celu zapewnienie właściwego nadzoru wojewódzkiego lekarza weterynarii nad powiatowym lekarzem weterynarii, a w konsekwencji skuteczne zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz zapobieganie rozprzestrzeniania się takich chorób.

Departament Bezpieczeństwa

Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcia: fotolia

Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem ASF

13 września 2016 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 5 września 2016 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1444). Głównym celem ustawy jest potrzeba zapewnienia możliwości zagospodarowania produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi wyprodukowanych z mięsa świń wolnych od wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF), utrzymywanych na obszarach, na których wprowadzono ograniczenia w związku z wystąpieniem tego wirusa na terytorium Polski.

W celu wyeliminowania niepotrzebnych barier we wprowadzaniu do obrotu przetworzonego mięsa wieprzowego pochodzącego ze zdrowych świń utrzymywanych na obszarach, na których zostały stwierdzone przypadki ASF, ustawa zakłada przede wszystkim, by do składanych przez jednostki sektora finansów publicznych zamówień na dostawy określonych produktów mięsnych nie stosowało się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 oraz z 2016 r. poz. 1020). Produkty mięsne objęte zakresem ustawy muszą być wyprodukowane z mięsa wyłącznie wieprzowego, pochodzącego wyłącznie od świń utrzymywanych co najmniej 2 miesiące bezpośrednio przed ubojem w gospodarstwach rolnych położonych na obszarach objętych nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi ustanowionymi w związku z wystąpieniem ASF, zgodnie z przepisami o ochro-

nie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz z przepisami Unii Europejskiej wydanymi w tym zakresie. Zwolnienie może być zastosowane, jeśli spełnione są poniższe warunki:

- świnię, od której pochodzą produkty mięsne są zaopatrzone w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie przepisów odrębnych;
- zamówienie jest udzielane podmiotom produkującym produkty mięsne zgodnie z przepisami dotyczącymi produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących z obszarów podlegających ograniczeniom, nakazom lub zakazom, lub przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- produkty mięsne spełniają wymagania weterynaryjne określone w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego;
- podmioty, o których mowa w pkt 2, nabyły świnię po cenach netto nie niższych niż:

- ✓ ceny zakupu netto masy poubojowej ciepłej w odpowiedniej klasie skali klasyfikacji EUROP w regionie, w którym świnię zostały nabyte lub
- ✓ średnia cena netto dla wszystkich klas w masie żywej w regionie, w którym świnię zostały nabyte opublikowanych w tygodniu poprzedzającym tydzień, w którym dokonano nabycia, w biuletynie informacyjnym urzędu obsługującego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydawanym na podstawie przepisów o rolniczych badaniach rynkowych;
- produkty mięsne spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- przedmiot zamówienia jest związany z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego, życia lub zdrowia ludzi, lub wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*.

Ustawa dotyczy w szczególności zamówień, których wartość, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, jest mniejsza niż równowartość w złotych 135 000 euro bądź 209 000 euro, w zależności od statusu prawnego zamawiającego, przy czym jest to wartość netto, bez podatku od towarów i usług.

Udzielać zamówienia na dostawę produktów z mięsa wieprzowego będą podmioty publiczne. Wprowadzono regulację, które mają zapewnić transparentność udzielanych zamówień, co jest niezwykle istotne

w przypadku zamówień udzielanych przez podmioty publiczne, a także równe traktowanie podmiotów zainteresowanych wykonaniem zamówienia.

W ustawie przewidziano także wymagania dla potencjalnych wykonawców zamówień. Podmiot ubiegający się o udzielenie zamówienia będzie bowiem obowiązany do złożenia, wraz z ofertą, oświadczenia, że produkty przez niego oferowane spełniają wymagania ww. ustawy.

Głównym celem wprowadzonej ustawy jest potrzeba zapewnienia możliwości zagospodarowania produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi wyprodukowanych z mięsa świń wolnych od ASF, utrzymywanych na obszarach, na których wprowadzono ograniczenia w związku z wystąpieniem tego wirusa

Wypełniając dyspozycje zawarte w ustawie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał dwa rozporządzenia, w których określił rodzaje produktów mięsnych, które będą sprzedawane w trybie ww. ustawy oraz obszary objęte nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi, na których są położone gospodarstwa rolne utrzymujące świnię.

Wymagania dla produktów mięsnych kwalifikujących się do zamówień w trybie omawianej ustawy określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 września 2016 r. w sprawie wymagań dotyczących produktów mięsnych oraz określenia sposobu postępowania z surowcami, które nie mogą być wykorzystane do produkcji produktów mięsnych (Dz. U. poz. 1521). Wyma-

gania określono dla dwóch typów produktów mięsnych:

- sterylizowanych konserw typu pasztet, poddanych obróbce cieplnej oraz
- sterylizowanych konserw wieprzowych mięsnych.

Zawartość mięsa wieprzowego w konserwach typu pasztet musi wynosić co najmniej 30% masy wszystkich składników w chwili ich użycia. Ponadto, można użyć innych składników pochodzenia zwierzęcego po-

zyskanych wyłącznie ze świń, sół spożywczą w ilości nieprzekraczającej 2,5% masy składników, dozwolone dodatki do żywności i aromaty, przyprawy oraz składniki pochodzenia roślinnego.

W przypadku konserw wieprzowych mięsnych, zawartość mięsa musi wynosić co najmniej 65% masy wszystkich składników w chwili ich użycia. Do ich produkcji stosuje się ponadto inne składniki pochodzenia zwierzęcego, pozyskane wyłącznie ze świń, ale z wyłączeniem mięsa oddzielonego mechanicznie, sól spożywczą w ilości nieprzekraczającej 2,5% masy składników, dozwolone dodatki do żywności i aromaty, przyprawy oraz składniki pochodzenia roślinnego, z wyłączeniem skrobi. W przypadku tych konserw, zawartość galarety lub soku mięsnego

nie może przekraczać 25% masy produktu gotowego do spożycia, a w przypadku wieprzowiny w sosie własnym – 35%.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 września 2016 r. w sprawie określenia obszarów objętych nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi ustanowionymi w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, na których są położone gospodarstwa rolne, w których są utrzymywane świnię (Dz. U. poz. 1520) określiło natomiast obszary, na których utrzymywane są świnię, z których mięsa produkowane są produkty mięsne, zakapowane w trybie omawianej ustawy. Są to następujące obszary:

- powiat biały – gminy: Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie i Terespol z miastem Terespol;
- powiat białostocki – gminy: Choroszcz, Turośń Kościelna i Łąpy;
- powiat bielski – gminy: Orla i Bielsk Podlaski z miastem Bielsk Podlaski;
- powiat hajnowski – gminy: Czyżew, Białowieża, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew i Narewka;
- powiat łomżyński – gmina Łomża;
- powiat łosicki – gminy: Sarnaki, Stara Kornica i Huszlew;
- powiat miasta Biała Podlaska;
- powiat siemiatycki – gminy: Mielnik, Nurzec-Stacja i Siemiatycze z miastem Siemiatycze;
- powiat wysokomazowiecki – gminy: Kulesze Kościelne, Wysokie Mazowieckie, Kobylin-Borzymy, Sokoły i Czyżew;
- powiat zambrowski – gminy: Kołaki Kościelne i Zambrów z miastem Zambrów.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 16 32

Zdjęcie: fotolia

Pakiet wsparcia rolnictwa

Komisja Europejska przekazała na pomoc 500 mln euro

W związku z trudną sytuacją na rynkach rolnych Komisja Europejska w lipcu 2016 r. zaproponowała uruchomienie pakietu wsparcia rolnictwa. W dniu 9 września br. opublikowane zostało 7 rozporządzeń Komisji wdrażających ten pakiet, który obejmuje mechanizmy dotyczące wsparcia finansowego producentów oraz mechanizmy interwencji rynkowej. Pakiet ten jest odpowiedzią Komisji Europejskiej przede wszystkim na poważne zakłócenia sytuacji na rynku mleka, w wyniku których producenci w tym sektorze ponieśli wymierne straty związane ze spadkiem cen skupu. W ocenie Komisji Europejskiej, aby sektor mleka i przetworów mlecznych mógł na nowo odnaleźć równowagę, zasadne jest wsparcie tych producentów, którzy dobrowolnie dokonają czasowego ograniczenia produkcji mleka oraz dla tych, którzy podejmują działania mające na celu wzmocnienie stabilności ich gospodarstw oraz przyczyniające się do stabilizacji rynku. W związku z tym Komisja Europejska przeznaczyła z budżetu UE kwotę 500 mln euro, która zostanie rozdysponowana w ramach dwóch mechanizmów: pomocy na ograniczenie produkcji oraz pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych.

■ Pomoc na ograniczanie produkcji mleka

Warunki rozdysponowania pomocy finansowej są jednolite dla producentów mleka we wszystkich państwach członkowskich UE. Rozdział środków następuje

z ogólnej puli bez podziału na koperty krajowe. Kwota 150 mln euro w skali UE przeznaczona na realizację tego mechanizmu zostanie rozdysponowana dla producentów mleka, którzy w lipcu 2016 r. sprzedawali mleko do podmiotów skupujących oraz w jednym z wyznaczonych trzymiesięcznych okresów ograniczą dostawy mleka w stosunku do analogicznego trzymiesięcznego okresu poprzedniego roku kalendarzowego, tzw. okresu referencyjnego. Pierwszy okres ograniczenia dostaw mleka to miesiące październik – grudzień 2016 r., drugi: listopad 2016 r. – styczeń 2017 r., trzeci: grudzień 2016 r. – luty 2017 r. i czwarty: styczeń – marzec 2017 r. Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1612 określa następujące terminy składania wniosków o pomoc dla poszczególnych okresów ograniczenia dostaw mleka (do godziny 12.00):

- 21 września 2016 r. dla pierwszego okresu ograniczenia,
- 12 października 2016 r. dla drugiego okresu ograniczenia,
- 9 listopada 2016 r. dla trzeciego okresu ograniczenia,
- 7 grudnia 2016 r. dla czwartego okresu ograniczenia.

Pomoc odnosi się do ilości mleka stanowiącej różnicę między ilością mleka sprzedaną przez producenta do podmiotów skupujących w okresie referencyjnym a ilością mleka sprzedaną do podmiotów skupujących w okresie ograniczenia dostaw. Stawkę pomocy do ograniczenia dostaw mleka określono na poziomie 14 euro do 100 kg mleka.

Minimalna wielkość ograniczenia dostaw mleka, do której producent ma prawo ubiegać się o pomoc wynosi 1500 kg, jednocześnie pomoc może być przyznana do maksymalnie 50% ilości mleka sprzedanego przez producenta do podmiotów skupujących w okresie referencyjnym.

Mechanizm pomocy realizowany jest w Polsce na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem pomocy na ograniczenie produkcji mleka. Producenci zainteresowani udziałem w mechanizmie i uzyskaniem pomocy finansowej za ograniczenie dostaw mleka do podmiotów skupujących składają wnioski w oddziałach terenowych Agencji Rynku Rolnego właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta. Formularze wniosków udostępnione są na stronie internetowej Agencji.

■ Pomoc dostosowawcza dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych

Komisja Europejska udostępniła państwom członkowskim UE pomoc w całkowitej kwocie 350 mln euro, w tym Polsce 22 670 129 euro. Udostępnione środki finansowe powinny zostać przeznaczone na wsparcie producentów mleka lub rolników w innych sektorach hodowlanych, którzy podejmują co najmniej jedno z następujących działań:

- ograniczenie produkcji wykraczające poza ograniczenie objęte

zakresem rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2016/1612 albo niezwiększanie produkcji;

- rolnictwo na małą skalę;
- stosowanie ekstensywnych metod produkcji;
- stosowanie metod produkcji przyjaznych dla środowiska i klimatu;
- wdrażanie projektów współpracy;
- wdrażanie systemów jakości lub projektów mających na celu propagowanie jakości i wartości dodanej;
- szkolenie w zakresie instrumentów finansowych i narzędzi zarządzania ryzykiem.

nia wykonawczego Komisji (UE) 2016/1615 (Dz. Urz. UE L 242 z 09.09.2016, str. 17) wydłużyła o dodatkowe sześć miesięcy, licząc od dnia 13 października 2016 r., okres, w którym zezwala się uznanym organizacjom producentów, ich zrzeszeniom, uznanym organizacjom międzybranżowym oraz spółdzielniom, na zawieranie dobrowolnych porozumień i wydawanie decyzji dotyczących planowania produkcji w sektorze mleka i przetworów mlecznych.

W skład pakietu lipcowego wchodzi również rozwiązania dotyczące interwencji rynkowej.

mleka w proszku bez przerw aż do rozpoczęcia następnego okresu interwencji w dniu 1 marca 2017 r. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2016/1619 (Dz. Urz. UE L 242 z 09.09.2016 r., str. 29) przedłużony został mechanizm dopłat do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku do dnia 28 lutego 2017 r.

Lipcowy pakiet wsparcia rolnictwa obejmuje również propozycje dotyczące systemu płatności bezpośrednich i płatności obszarowych w ramach PROW. Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1616 z dnia 8 września 2016 r. wprowadzającym odstępstwo od rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do ewentualnej rewizji środków dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją w sektorze mleka i przetworów mlecznych w odniesieniu do roku składania wniosków 2017, państwa członkowskie mają możliwość dokonania rewizji instrumentów, stosowanych w ramach wsparcia związanego z produkcją w sektorze mleka i przetworów mlecznych, realizowanych na podstawie art. 52 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1307/2013. Przegląd ten jest dobrowolny a jego celem jest zastąpienie w roku 2017 obecnych płatności związanych z produkcją w sektorze mleka, płatnością o charakterze historycznym, niezwiązaną z produkcją (decoupled). Płatność niezwiązana w sektorze mleka obowiązywałaby tylko w roku 2017 i przysługiwałaby tylko tym rolnikom, którzy w 2016 roku spełniali warunki kwalifikowalności do płatności związanej do krów (brak możliwości „nowych przystąpień” w roku 2017). Jednocześnie rolnicy ci nie musieliby już utrzymywać stada.

Wdrożony Pakiet wsparcia rolnictwa jest odpowiedzią Komisji Europejskiej na zakłócenia sytuacji na rynku mleka, w wyniku których producenci w tym sektorze ponieśli straty związane ze spadkiem cen skupu

Państwa członkowskie do 30 listopada 2016 r. zobowiązane są przekazać do Komisji Europejskiej informację o krajowych kryteriach rozdysponowania udostępnionej pomocy. Pomoc kwalifikuje się do refundacji z budżetu UE, gdy płatności zostaną dokonane najpóźniej do dnia 30 września 2017 r.

Oprócz dwóch wymienionych mechanizmów pomocy Komisja Europejska, na mocy rozporządze-

Zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2016/1614 (Dz. Urz. UE L 242 z 09.09.2016 r., str. 15) przedłużony został okres zakupu interwencyjnego odtłuszczonego mleka w proszku do 31 grudnia 2016 r. i jednocześnie początek okresu zakupu tego produktu w kolejnym roku ustalono na dzień 1 stycznia 2017 r. Takie rozwiązanie pozwoli na kontynuowanie zakupów interwencyjnych odtłuszczonego

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1617 (Dz. Urz. UE L 242 z 09.09.2016, str. 22) przewiduje natomiast zwiększenie z 50% do 70% dopuszczalnej wysokości zaliczek na poczet płatności bezpośrednich i z 70% do 85%

zaliczek na poczet płatności obszarowych w ramach PROW oraz wprowadzenie regulacji umożliwiającej wypłatę zaliczek na poczet płatności po zakończeniu kontroli administracyjnych, ale przed zakończeniem kontroli na

miejscu. Rozporządzenie to ma zastosowanie do 2016 r.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 16 32

Zdjęcie: fotolia

Dopłaty do materiału siewnego

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie stawek dopłat do 1 ha gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany za rok 2016 zostało opublikowane 26 września br. W rozporządzeniu określono wysokość stawek dopłat dla poszczególnych grup roślin według nowych zasad określonych przepisami ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw.

Zgodnie z tymi zasadami stawki zostały określone po otrzymaniu od Agencji Rynku Rolnego informacji o całkowitej wnioskowanej powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym gatunków objętych dopłatą należących do poszczególnych grup roślin. Wysokość stawek obliczono w oparciu o kwotę zaplanowaną w ustawie budżetowej na 2016 r. w wysokości 90 604 tys. zł., które wyniosły: 1,087 mln ha dla zbóż, 35 tys. ha dla roślin strączkowych i 32,5 tys. ha dla

ziemniaków. Ze względu na niższą kwotę zaplanowaną w ustawie budżetowej na 2016 r. oraz duże zainteresowanie rolników dopłatami, stawki dopłat są niższe niż w ubiegłym roku i wynoszą odpowiednio:

- 69,4 zł – w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych,

Rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, co pozwoli na szybsze wypłacanie dopłat rolnikom ubiegającym się o dofinansowanie.

Agencja Rynku Rolnego wyda decyzje przyznające dopłaty w ciągu 60 dni od dnia wejścia w życie

ARR wyda decyzje przyznające dopłaty w ciągu 60 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia

- 111 zł – w przypadku roślin strączkowych,
- 347 zł – w przypadku ziemniaków.

rozporządzenia, tj. do listopada 2016 r. Płatności będą realizowane na bieżąco w miarę wydawania decyzji.

Dopłaty do materiału siewnego udzielane są od 2007 r. i mają na celu zwiększenie poziomu wymiany materiału siewnego niektórych ważnych gospodarczo gatunków roślin. Efektem stosowania

materiału siewnego kategorii kwalifikowany jest wprowadzanie do praktyki rolniczej nowych odmian roślin o wyższym potencjale plonowania i korzystnych cechach jakościowych. Stosowanie dopłat

wpłynęło na wzrost poziomu wymiany materiału siewnego.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcie: fotolia

Płatności bezpośrednie od 2017 r.

W dniu 20 września 2016 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o *płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego*. Zawarte w projekcie rozwiązania będą miały zastosowanie od 2017 r. i wynikają przede wszystkim z:

- potrzeby wprowadzenia zmian w instrumentach wsparcia związanego z produkcją, w związku z nabytymi doświadczeniami z pierwszych lat stosowania nowego systemu wsparcia bezpośredniego;
- konieczności dostosowania warunków przyznawania płatności związanej z produkcją w sektorze buraków cukrowych do zmienionych unijnych uwarunkowań prawnych (zniesienie z dniem 1 października 2017 r. kwotowania produkcji cukru).

Począwszy od 2015 r. w Polsce stosowane są płatności związane z produkcją w następujących sektorach: bydła, krów, owiec, kóz, roślin wysokobiałkowych, chmielu, ziemniaków skrobiowych, buraków cukrowych, pomidorów, owoców miękkich, lnu oraz konopi włóknistych. Zgodnie z przepisami unijnymi, ta forma płatności może być stosowana jedynie w sektorach o szczególnym znaczeniu gospodarczym, społecznym lub środowi-

skowym, które znajdują się w trudnej sytuacji i jedynie w zakresie niezbędnym do utrzymania produkcji na poziomie z lat 2009-2013. Płatności te nie mogą stymulować wzrostu produkcji w danym sektorze.

w systemie płatności związanych z produkcją na lata 2017-2020. Dokonując modyfikacji, uwzględniono – zgodnie z wytycznymi UE – obserwowane trendy w produkcji w latach 2014-2015. Dlatego też, w celu uniknięcia negatyw-

Od 2015 r. w Polsce stosowane są płatności związane m.in. z produkcją chmielu

Stosowane w Polsce w latach 2015-2016 płatności związane z produkcją zostały ocenione przez Komisję Europejską, która zgłosiła zastrzeżenia do części z nich. W związku z tym, w dniu 1 sierpnia br. MRiRW notyfikowało do Komisji Europejskiej zmiany

nach konsekwencji finansowych, w przypadku kilku sektorów konieczne było ukierunkowanie wsparcia na tę grupę gospodarstw, w których sytuacja ekonomiczna (dochodowa) jest najtrudniejsza i gdzie utrzymuje się tendencja spadkowa w produkcji.

Od 2017 r. w miejsce dotychczasowej płatności do roślin wysokobiałkowych wprowadzona zostanie płatność do roślin strączkowych przeznaczonych na ziarno oraz płatność do roślin paszowych

■ Zmiany w systemie płatności związanych z produkcją

Biorąc pod uwagę powyższe, wprowadzono następujące zmiany:

- W miejsce dotychczasowej płatności do roślin wysokobiałkowych wprowadzono dwie oddzielne płatności: do roślin strączkowych przeznaczonych na ziarno oraz do roślin paszowych. Dokonane zmiany biorą pod uwagę zarówno potrzebę zapewnienia krajowej produkcji białka roślinnego na pasze, jak i lepsze ukierunkowanie wsparcia w zależności od kierunku wykorzystania roślin wysokobiałkowych.

Płatność do roślin strączkowych na ziarno będzie przysługiwała do powierzchni upraw bobiku, grochu pastewnego, łubinów i soi, przy czym wsparciem objęte będą wyłącznie te uprawy, z których dokonano zbioru ziarna. Płatność będzie miała charakter regresywny – wyższa stawka będzie stosowana do pierwszych 75 ha upraw w gospodarstwie, a powierzchnia upraw ponad ten próg będzie objęta niższą stawką.

Natomiast płatność do roślin paszowych będzie przysługiwała do powierzchni upraw esparcety,

koniczyny, komonicy, lędźwianu, lucerny, nostrzyka, seradeli i wyki, pod warunkiem, że uprawa nie służy wprowadzeniu do gleby świeżej masy roślinnej (zielony nawóz). Płatnością będzie objęte nie więcej niż 75 ha upraw w gospodarstwie.

- W przypadku młodego bydła i krów zmniejszono maksymalną liczbę zwierząt, do których może zostać przyznana płatność, z dotychczasowych 30 szt. do 20 szt. Wprowadzona zmiana pozwala na skoncentrowanie wsparcia w gospodarstwach, w których następuje systematyczny spadek liczby

Utrzymane zostaną płatności związane z produkcją owoców miękkich (z wyłączeniem malin) oraz płatności do pomidorów

stad i pogłowa zwierząt, a więc gospodarstw, w których sytuacja ekonomiczna jest najtrudniejsza.

W wyniku wprowadzanych zmian stawka płatności dla pierwszych 20 szt. zwierząt w stadzie (zarówno w przypadku młodego bydła jak i krów) będzie wyższa niż w poprzednich latach. Szacuje się, że zwiększenie wsparcia obejmie około 82% rolników posiadających ok. 50% krajowego stada młodego bydła oraz około 79% rolników posiadających ok. 43% krajowego stada krów. Zwiększenie wsparcia dotyczyć będzie tej wielkości stad, w przypadku których w okresie 2009-2016 odnotowuje się systematyczny spadek liczby stad i pogłowa zwierząt.

- W przypadku owoców miękkich ze wsparcia wyłączono uprawy malin. Powodem tej zmiany jest istotna poprawa opłacalności produkcji malin w ostatnich latach – kontynuacja wsparcia w tym sektorze nie ma uzasadnienia w świetle przepisów UE.
- W przypadku sektora pomidorów zmniejszono kopertę finansową o około 1/3 z uwagi na wzrost produkcji w 2014 i 2015 r. oraz utrzymanie wymogu umowy na dostawę do podmiotów przetwórczych.

Wsparcie będzie przysługiwało do powierzchni upraw wszystkich buraków cukrowych

- W przypadku płatności do owiec ustanowiono nowy okres przetrzymywania zwierząt kwalifikujących się do wsparcia – od dnia 15 marca do dnia 15 kwietnia roku składania wniosków. Zmiana została dokonana w związku z postulatami zgłaszanymi przez organizacje zrzeszające hodowców owiec.
- W przypadku sektora buraków cukrowych, w związku ze zniesieniem kwotowania produkcji cu-

kru od 2017 r. w krajach członkowskich UE, nowe warunki przyznawania płatności przewidują, że wsparcie będzie przysługiwało do powierzchni upraw wszystkich buraków cukrowych, a nie tylko buraków kwotowych.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Dofinansowaniem nadal objęty będzie sektor produkcji bydła oraz owiec

Doradztwo rolnicze

Unia Europejska od 2007 r. wprowadziła obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie doradztwa dla rolników. W Polsce doradztwo rolnicze ma bardzo długą tradycję. Podstawowe instytucje doradcze, funkcjonujące obecnie pod nazwą: wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego (ODR), działały w różnych strukturach organizacyjnych. Od 20 sierpnia 2016 r. są państwowymi jednostkami organizacyjnymi posiadającymi osobowość prawną, podległymi ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. Przeprowadzona zmiana pozwoli na zapewnienie spójności pomiędzy polityką rolną, określaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a zadaniami realizowanymi przez ODR-y w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. Oprócz ODR-ów, świadczących usługi doradcze i szkoleniowe rolnikom, w skład systemu publicznego doradztwa rolniczego wchodzi Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR), odpowiedzialne głównie za doskonalenie zawodowe kadry doradczej.

Struktura organizacyjna ODR-ów wynika z podziału administracyjnego kraju i obejmuje: centralę z działami, zatrudniającymi doradców-specjalistów; oddziały (w przypadku 9 województw), biura powiatowe i biura na poziomie gmin, zatrudniające doradców terenowych (najczęściej jednego lub dwóch). Rozmieszczenie i strukturę organizacyjną jednostek doradztwa rolniczego w Polsce przedstawia mapa.

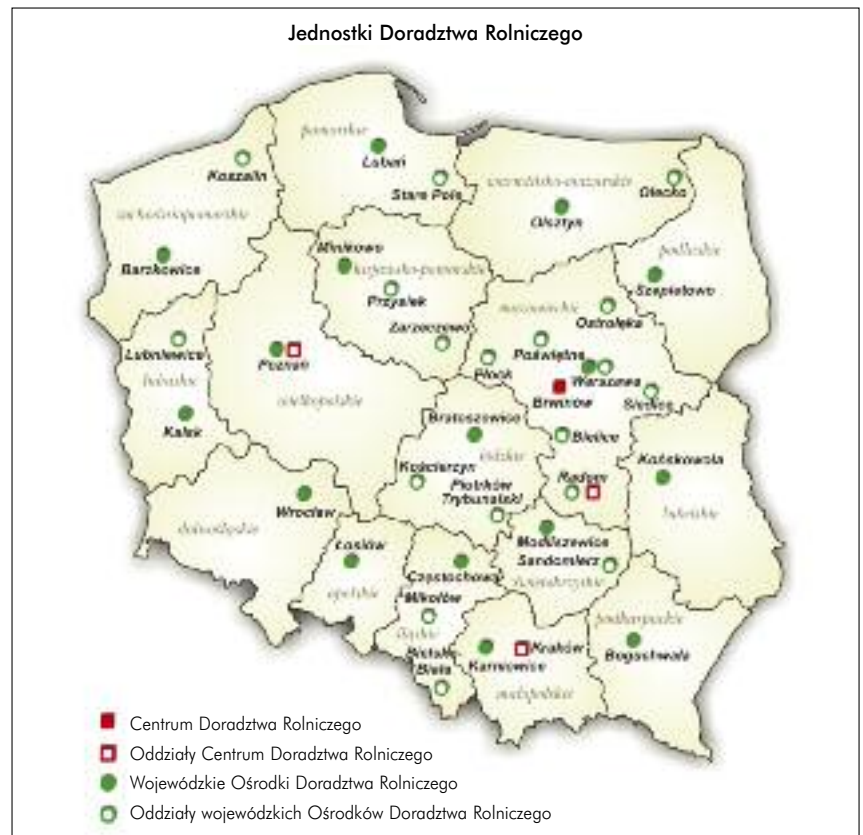
Przejęcie Ośrodków Doradztwa Rolniczego pod nadzór Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zapewni efektywniejsze zarządzanie i lepsze funkcjonowanie wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, umożliwi ujed-

nolicenie sposobów działania wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich oraz usprawni komunikację pomiędzy wszystkimi jednostkami doradztwa rolniczego (tj. Centrum Doradztwa Rolniczego i wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego), a także pomiędzy tymi jednostkami, a instytutami badawczymi resortu rolnictwa. Pozwoli także na realizację wyzwań, które stoją przed rolnictwem i obszarami wiejskimi.

Jednym z takich wyzwań z pewnością jest upowszechnianie innowacji i transfer wiedzy od nauki do praktyki rolniczej. W tym celu, na podsta-

mach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, na bazie 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego utworzono Sieć na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich (SIR), wyznaczając na koordynatora Centrum Doradztwa Rolniczego. Do najważniejszych zadań w ramach SIR należeć będzie (wg CDR):

- ułatwianie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmio-

wie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ra-

tami wspierającymi wdrażanie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich;

- ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w za-

kresie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich;

- pomoc w tworzeniu grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz pomoc w opracowaniu projektów przez grupy operacyjne i partnerstwa na rzecz innowacji.

Innym obszarem, niezwykle ważnym w działalności ODR, jest świadczenie usług doradczych oraz prowadzenie działalności szkoleniowej i informacyjnej w celu podniesienia konkurencyjności gospodarstw rol-

skiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej zarządzania nią i monitorowania jej. ODR-y realizują wiele zadań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w tym związanych z dywersyfikacją źródeł dochodu rodzin rolniczych, reorientacją zawodową mieszkańców wsi, podejmowaniem przez rolników działalności związanej z przetwórstwem artykułów rolno-spożywczych na po-

przez te instytucje, skierowane głównie do młodych mieszkańców obszarów wiejskich. Ponadto wszystkie ODR-y wydają czasopisma (miesięczniki), w których oprócz zagadnień związanych z technologiami uprawy roślin lub chowu zwierząt, zaleceniami agrotechnicznymi, rozwojem obszarów wiejskich, znajduje się wiele informacji regionalnych i lokalnych. Realizacja tak szerokiego spektrum zadań wymaga wyspecjalizowanej kadry. Obecnie w ODR-ach pracują łącznie (wg danych CDR) 4202 osoby, natomiast w CDR – 198. Na jednego doradcę przypada ok. 400 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

Zapewnienie skutecznego systemu doradztwa rolniczego wiąże się też z opracowaniem programów działalności ODR, które – realizując założenia polityki rolnej – odpowiadałyby na oczekiwania klientów. Dlatego ODR-y w swoim działaniu muszą współpracować z samorządem lokalnym i regionalnym, organizacjami rolników, szkołami rolniczymi, instytucjami badawczymi i wszystkimi organizacjami z otoczenia rolnictwa. Dla opracowania efektywnych programów działalności ważne jest włącznie w ten proces Rad Społecznych Doradztwa Rolniczego, działających przy każdym z 16 wojewódzkich ODR.

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

☎ 22 623 18 44

Zdjęcie: fotolia

Ważnym obszarem w działalności ODR jest świadczenie usług doradczych i prowadzenie działalności szkoleniowej w celu podniesienia konkurencyjności gospodarstw rolnych

nych. Jednym z narzędzi do osiągnięcia tego celu są działania objęte Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Ośrodki Doradztwa Rolniczego w Polsce realizują znacznie większe spektrum zadań, niż wynika to z przepisów UE, określonych w rozporządzenia Parlamentu Europej-

skiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej zarządzania nią i monitorowania jej. ODR-y realizują wiele zadań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w tym związanych z dywersyfikacją źródeł dochodu rodzin rolniczych, reorientacją zawodową mieszkańców wsi, podejmowaniem przez rolników działalności związanej z przetwórstwem artykułów rolno-spożywczych na po-

ziomie gospodarstwa rolnego, promocją produktu lokalnego lub odnawialnych źródeł energii. Na podkreślenie zasługuje różnorodność stosowanych w pracy doradczej metod i form: szkolenia, kursy, pokazy, demonstracje, wyjazdy studyjne targi i wystawy. Popularne są także konkursy organizowane

Start konsultacji społecznych

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

W dniu 29 lipca br. Ministerstwo Rozwoju rozpoczęło konsultacje społeczne projektu *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* (SOR)

– najważniejszego dokumentu wskazującego kierunki rozwoju Polski w perspektywie średniookresowej. Rozpoczęcie konsultacji społecznych zakończyło blisko półroc-

ny pierwszy etap prac redakcyjnych nad dokumentem. Sierpień i wrzesień br. był natomiast okresem, w którym odbywało się bardzo wiele otwartych regionalnych spotkań

konsultacyjnych, w których udział brali również przedstawiciele MRiRW:

- Warszawa – 31 sierpnia – konferencja otwierająca „Uwarunkowania i kierunki rozwoju Polski w świetle Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”.
- Warszawa – 13 września – konferencja „Kapitał dla rozwoju”.
- Rzeszów – 14 września – konferencja „Rozwój zrównoważony terytorialnie”.
- Warszawa – 14 września – konferencja „Rozwój MŚP (przemysłowych i rolniczych)”.
- Warszawa – 16 września – konferencja „Jakość pracy i życia Polaków – priorytety polityki społecznej”.
- Szczecin – 19 września – konferencja „Rozwój transportu i gospodarki morskiej w świetle uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych”.
- Łódź – 20 września – konferencja „Ekspansja zagraniczna”.
- Warszawa – 22 września – konferencja „Energetyka i środowisko dla przyszłych pokoleń”.
- Warszawa – 26 września – konferencja „Wymiary i wymogi bezpieczeństwa państwa”.
- Kraków – 27 września – konferencja „Zmiany strukturalne w gospodarce – Procesy reindustrializacji i innowacyjności dźwignią rozwoju”.
- Warszawa – 28 września – konferencja „Sprawne państwo i zarządzanie rozwojem (prawo, administracja, usługi publiczne, zarządzanie rozwojem)”.
- Gdańsk – 29-30 września – konferencja „Posiedzenie Komitetu Koordynującego Umowę Partnerstwa – dyskusja na temat Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”.

Do końca września br. zaplanowanych było również 37 konferencji konsultacyjnych SOR na poziomie powiatu czy gminy.

Październik jest okresem prac legislacyjnych i początkiem prac wdrożeniowych *Strategii*. Od momentu przyjęcia SOR przez Radę Ministrów rozpocznie się monitorowanie postępów we wdrażaniu zapisów strategii, w tym projektów strategicznych i flagowych w niej zapisanych. W realizację i monitorowanie postępów w realizacji SOR będzie zaangażowanych wiele podmiotów, w pracach których bierze udział MRiRW, w tym w szczególności:

- Ważną rolę w tych pracach będzie odgrywał **Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju** (KK PR) – umocowany ustawowo organ opiniotawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów funkcjonujący w Ministerstwie Rozwoju. W pracach Komitetu biorą udział przede wszystkim przedstawiciele ministerstw, w tym Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W zależności od potrzeb, do udziału w obradach mogą być również dopraszani przedstawiciele strony samorządowej, środowiska akademickiego i społeczno-gospodarczego. W odniesieniu do *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, Komitet stanowi m.in. forum:

- ✓ strategicznego monitorowania i oceny efektywności instrumentów realizacji SOR;
- ✓ koordynacji procesu dostosowywania zintegrowanych strategii rozwoju oraz ich instrumentów wdrożeniowych do celów SOR oraz
- ✓ coroczną ocenę postępów prac nad realizacją SOR.

- W ramach Komitetu Koordynacyjnego ds. Polityki Rozwoju powołany zostanie **Podkomitet ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich**, którego zadaniem będzie przygotowywanie rekomendacji w zakresie zwiększenia stopnia komplementarności i synergii interwencji podejmowanych na obszarach wiejskich, finansowanych z różnych źródeł,

mając na uwadze cele i zadania SOR.

- **Komitet do spraw Umowy Partnerstwa** – jest głównym instrumentem wspierającym Ministra Rozwoju w procesie koordynacji strategicznej realizacji Umowy Partnerstwa. Środki z budżetu Unii Europejskiej będą jednym z głównych źródeł finansowania działań rozwojowych zaplanowanych w SOR. Rola Komitetu w systemie realizacji SOR polega na ukierunkowaniu środków EFSI na realizację *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* oraz zapewnienie ich efektywnego wydatkowania.

- **Międzyresortowy Zespół ds. Strategii „Europa 2020”** – funkcjonujący w Ministerstwie Rozwoju organ opiniotawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów, który bierze udział w przygotowaniu corocznej aktualizacji Krajowego Programu Reform (KPR). Rola jaką będzie odgrywał w systemie realizacji SOR to: zapewnienie wzajemnej spójności pomiędzy KPR a pozostałymi krajowymi dokumentami strategicznymi i programowymi.

- **Międzyresortowy Zespół do spraw Polityki Surowcowej Państwa** – będzie odpowiedzialny za opracowanie Polityki Surowcowej Państwa oraz zapewnienie instrumentów jej realizacji.

- **Rada ds. Innowacyjności** – pod przewodnictwem Ministra Rozwoju jest najważniejszym międzyresortowym koordynatorem polityki innowacyjności realizowanej przez rząd, wpisanym na stałe w system administracji publicznej. Rola Rady w systemie realizacji SOR polega na koordynowaniu całości działań związanych ze zwiększaniem innowacyjności polskiej nauki i gospodarki.

PROW na lata 2014-2020

Stan realizacji Programu

Łączny budżet przeznaczony na realizację PROW 2014-2020 wynosi ponad 13,6 mld euro (w tym środki UE blisko 8,7 mld euro oraz krajowe środki publiczne przeszło 4,9 mld euro).

Środki te są wykorzystywane m.in. na rzecz rozwoju gospodarstw, wzmocnienia przedsiębiorczości, rozwoju terytorialnego, transferu wiedzy i innowacji, wsparcia jakości produkcji oraz ochrony ekosystemów i efektywnego gospodarowania zasobami naturalnymi. Priorytetem PROW 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności sektora rolnego z jednoczesnym uwzględnieniem celów środowiskowo-klimatycznych. Program wspiera, przede wszystkim, dalszą restrukturyzację i modernizację gospodarstw rolnych oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Realizacja zaplanowanych w tym zakresie działań, pozwala rolnikom i przedsiębiorcom na podjęcie coraz większych wyzwań konkurencyjnych na rynku europejskim i na rynkach trzecich. Ważnym elementem Programu są także działania, wspierające modernizację gospodarstw rodzinnych, mające na celu poprawę ich stabilizacji finansowej i wzmocnienie konkurencyjności. Działania w tym zakresie zostały wdrożone w pierwszej kolejności.

Z punktu widzenia sytuacji gospodarstw o mniejszym potencjale

ekonomicznym ważnymi instrumentami, zapewniającymi przyspieszenie zmian strukturalnych sektora rolnego są: premie na restrukturyzację małych gospodarstw rolnych oraz płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa.

Do dalszego rozwoju sektora rolnego i wzrostu jego konkurencyjności przyczynią się także instrumenty pomocy finansowej dotyczące transferu wiedzy i innowacji. Nowym instrumentem wspierającym wdrożenie innowacji w sektorze rolno-spożywczym jest działanie *Współpraca*.

W ramach poprawy organizacji łańcucha dostaw żywności, PROW 2014-2020 wspiera inwestycje związane z przetwórstwem i marketingiem artykułów rolnych oraz dalszy rozwój grup i organizacji producentów oraz systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych. Dla ułatwienia sprzedaży bezpośredniej artykułów rolnych, kontynuowane jest wsparcie na rzecz budowy i modernizacji targowisk.

Kontynuowane jest również wsparcie pozwalające na odtwarzanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych

oraz ochrona gospodarstw rolnych przed tego typu zdarzeniami.

Znaczącą rolę we wspieraniu zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz w zaspokajaniu wzrastającego wśród społeczeństwa popytu na usługi w zakresie środowiska odgrywają płatności na rzecz ochrony ekosystemów i efektywnego gospodarowania zasobami naturalnymi: *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, Rolnictwo ekologiczne, Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów oraz Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami*. Płatności te wspierają przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska (w tym wody, gleby, krajobrazu i klimatu) oraz sprzyjają zachowaniu różnorodności biologicznej. Nowe działanie *Rolnictwo ekologiczne* jest kontynuacją pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne realizowanego w ramach programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013. Kontynuowane są także płatności na rzecz obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). W ramach realizacji celów środowiskowych wsparcie inwestycyjne otrzymują także gospodarstwa położone na obszarach Natura 2000 i na obszarach narażonych na zanieczyszczenie wód azotanami pochodzenia rolniczego.

W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w ramach PROW 2014-2020 realizowane są działania przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości, odnowy wsi, w tym w zakresie infrastruktury technicznej, realizowane zarówno w ramach wyodrębnionego instrumentu, jak również poprzez oddolne inicjatywy w ramach instrumentu *Leader*. Poprzez inicjatywę *Leader*, zakłada się realizację, w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR), znacznie szerszej gamy przedsięwzięć niż było to w PROW 2007-2013. PROW 2014-2020 w ramach wdrażania LSR zapewnia wsparcie między innymi na operacje mające na celu: wzmocnienie kapitału społecznego, rozwoju przedsiębiorczości, dywersyfikację źródeł dochodu, tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego, rozwój produktów lokalnych, rozwój rynków zbytu, zachowanie dziedzictwa kulturowego, rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej oraz rozwój infrastruktury technicznej, w tym z zakresu budowy lub modernizacji dróg lokalnych. Lokalne grupy działania (LGD) prowadzą aktualnie nabory wniosków na wsparcie w ramach wdrażania LSR.

Skuteczne wdrożenie PROW 2014-2020 wymagało szeregu działań o charakterze legislacyjnym. Dotychczas ogłoszono 34 rozporządzenia wykonawcze do ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, dodatkowo dokonano 16 nowelizacji rozporządzeń w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej.

Nabory wniosków o przyznanie pomocy są przeprowadzane zgodnie z Harmonogramem planowanych naborów wniosków w ramach PROW 2014-2020. Zakłada się, że do końca II kwartału 2017 r. zostaną przeprowadzone nabory dla wszystkich działań, poddziałań i typów operacji przewidzianych Programem. Ogółem w ramach PROW 2014-2020 do dnia 25 września 2016 r. złożono 1 743 831 wniosków o przyznanie pomocy finansowej. Zatwierdzono do realizacji 834 280 operacji na kwotę prawie 10,5 mld. zł.

Zakontraktowano 17,71% budżetu Programu z uwzględnieniem zobowiązań z poprzednich okresów programowania.

Zrealizowano płatności w kwocie ponad 3 905 mln zł (6,64% budżetu Programu) na rzecz 826 781 beneficjentów.

Uruchomione zostały nabory wniosków na poniższe instrumenty pomocy:

- Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami;
- Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne;
- Rolnictwo ekologiczne;
- Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów;
- Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (*Wsparcie przygotowawcze*);
- Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (*Premie dla młodych rolników*);
- Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych (*Modernizacja gospodarstw rolnych*);
- Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych (*Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN*);
- Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i do-

stosowywaniem rolnictwa i leśnictwa (*Scalanie gruntów*);

- Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój (*Przetwórstwo i marketing produktów rolnych*);
- Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości (*Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości*);
- Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich;
- Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi (*Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa*);
- Tworzenie grup producentów i organizacji producentów.

■ Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami

Pierwszy nabór wniosków o przyznanie płatności obejmującej wsparcie z tytułu gospodarowania na obszarach górskich (obszar ONW typu górskiego), obszarach innych niż obszary górskie charakteryzujących się znaczącymi ograniczeniami naturalnymi (obszar ONW typu nizinnego) oraz innych obszarach charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami (obszar ONW typu ze specyficznymi utrudnieniami) został przeprowadzony w 2015 r. W ramach kampanii 2015 złożono ponad 748 tys. wniosków. Natomiast w ramach kampanii przeprowadzonej w roku 2016 złożonych zostało ponad 752 tys. wniosków. Łącznie ze zobowiązaniami za lata 2007-2013 złożonych zostało prawie 1 502 tys. wniosków. Wydano 737 151 decyzji o przyznaniu płatności ONW na kwotę ponad 1 305 mln zł. Zrealizowane zostały płatności na kwotę ponad 1 314 mln zł dla 740 638 różnych beneficjentów.

Ponad 752 tys. wniosków zostało złożonych w 2016 r. w ramach naboru o przyznanie płatności obejmującej wsparcie z tytułu gospodarowania na obszarach ONW

■ Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Pierwszy nabór wniosków o przyznanie płatności w ramach ww. działania został przeprowadzony w 2015 r. W ramach kampanii 2015 złożono 13 996 nowych wniosków o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej. W ramach kampanii przeprowadzonej w roku 2016 złożonych zostało natomiast 11 868 nowych wniosków. Łącznie ze zobowiązaniami za lata 2007-2013 oraz kontynuacyjnymi, złożonych zostało 149 326 wniosków. Wydano 68 249 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę prawie 2 398 mln zł. Zrealizowane zostały płatności na kwotę ponad 789 mln zł dla 68 486 różnych beneficjentów.

■ Rolnictwo ekologiczne

Pierwszy nabór wniosków o przyznanie płatności w ramach działania *Rolnictwo ekologiczne* został

Pierwszy nabór wniosków o przyznanie płatności w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” został przeprowadzony w ubiegłym roku

przeprowadzony w 2015 r. W ramach kampanii 2015 złożono 4 363 nowych wniosków o przyznanie płatności ekologicznej. Natomiast w ramach kampanii przeprowadzonej w roku 2016 złożonych zostało 3519 nowych wniosków. Łącznie ze zobowiązaniami za lata 2007-2013 oraz kontynuacyjnymi złożonych zostało 42 554 wniosków. Wydano 21 037 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę prawie 951 mln zł. Zrealizowane zostały płatności na kwotę prawie 339 mln zł dla 21 179 różnych beneficjentów.

■ Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów

Pierwszy nabór wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie w ramach działania został przeprowadzony w 2015 r. Złożonych zostało 1 094 nowych wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie. W ramach

kampanii przeprowadzonej w roku 2016 złożonych zostało natomiast 963 nowych wniosków. Łącznie ze zobowiązaniami za lata 2007-2013 oraz kontynuacyjnymi złożonych zostało 2894 wniosków. Wydano 828 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę ponad 853 mln zł. Zrealizowane płatności łącznie ze zobowiązaniami wyniosły prawie 114 mln zł i zostały wypłacone dla 14 920 różnych beneficjentów.

■ Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (*Wsparcie przygotowawcze*)

Nabory wniosków na podziałanie *Wsparcie przygotowawcze* realizowane w ramach inicjatywy LEADER samorządy wojewódzkie przeprowadziły w 2015 r. Łącznie lokalne grupy działania złożyły 301 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 37 422 tys. zł.

Podpisano 299 umów na kwotę 37 180 tys. zł. Zrealizowano płatności na kwotę 37 123 tys. zł. dla 299 podmiotów.

Do końca 2015 r. we wszystkich województwach trwały konkursy o wybór LSR. Łącznie o wybór LSR ubiegało się 338 LGD. Spośród złożonych LSR 300 zakładało współfinansowanie ze środków EFRROW, w tym 256 tylko ze środków EFRROW. Spośród złożonych LSR do realizacji wybrano 322 LSR, z czego 290 LSR zakładających współfinansowanie ze środków EFRROW, w tym 249 tylko ze środków EFRROW.

Ponadto lokalne grupy działania złożyły 272 wnioski w ramach podziałania *Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji* na kwotę 543 098 tys. zł.

ARiMR zrealizowała płatności w ramach podziałania na kwotę prawie 177 mln zł dla 268 LGD.

Aktualnie lokalne grupy działania przeprowadzają nabory wniosków w ramach realizacji podziałania *Wsparcie na wdrażanie operacji*

3590 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 359 mln złotych złożono w 2016 r. w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”

w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Terminy ustalane są indywidualnie przez poszczególne LGD.

■ Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (*Premie dla młodych rolników*)

W 2015 r. przeprowadzono pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy. Łącznie w ramach pierwszego naboru złożono 3313 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę ponad 331 mln zł. W ramach kampanii przeprowadzonej w roku 2016 złożonych zostało natomiast 3590 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 359 mln. zł. Łącznie złożonych zostało 6903 wniosków. Wydano 2 630 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 263 mln zł. Zrealizowane zostały płatności na kwotę ponad 68,4 mln zł dla 855 różnych beneficjentów.

■ Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych (*Modernizacja gospodarstw rolnych*)

Pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy przeprowadzono w 2015 r. Nabór związany był z możliwością ubiegania się o pomoc na operacje dotyczące rozwoju produkcji: prosiąt, mleka krowiego i bydła mięsnego. Łącznie złożono 2471 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę prawie 925 mln

zł. W ramach kampanii przeprowadzonej w roku 2016 na wszystkie obszary wsparcia: rozwój produkcji prosiąt, rozwój produkcji mleka krowiego, rozwój produkcji bydła mięsnego, operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzaniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu złożonych zostało 30 522 wniosków na kwotę prawie 6 048 mln zł. Łącznie w ramach dwóch naborów złożonych zostało 32 993 wniosków na kwotę prawie 7 mld zł. Dotychczas zawarto 1175 umów o przyznaniu płatności na kwotę prawie 390 mln zł. Pozostałe wnioski są w trakcie rozpatrywania.

■ Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych (*Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSM*)

Nabór wniosków został przeprowadzony w 2016 roku. W ramach naboru wpłynęło 280 wniosków na kwotę ponad 11 270 tys. zł. Dotychczas zawartych zostało 110 umów na kwotę ponad 4,3 mln zł.

■ Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa (*Scalanie gruntów*)

Nabory wniosków zostały przepro-

wadzone w 2016 roku. Terminy naboru wniosków o przyznanie pomocy ustalane były odrębnie przez poszczególne samorządy województw. W ramach naboru wpłynęło 71 wniosków na kwotę prawie 653,3 mln zł. Na dzień 25 września br. zawartych zostało 7 umów na kwotę prawie 65 mln zł.

■ Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój (*Przetwórstwo i marketing produktów rolnych*)

Pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy, skierowany wyłącznie do przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na przetwarzaniu lub wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych przeprowadzono w grudniu 2015 roku.

W ramach naboru złożono 834 wnioski na kwotę 1 476 mln zł. Wnioski są w trakcie rozpatrywania. Na dzień 25 września br. zawarto 17 umów na kwotę ponad 26 mln zł.

W dniach 29 września – 28 października 2016 r. prowadzony jest nabór wniosków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych skierowany do rolników, domowników bądź małżonków rolników podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie. Pełna informacja na temat tego działania dostępna będzie po zakończeniu naboru wniosków.

■ Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości (*Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości*)

W ramach ww. poddziałania został uruchomiony nabór wniosków o przyznanie pomocy na przełomie 2015/2016 r. Złożonych zostało 1186 wniosków. Wydanych zostało 739 decyzji o przyznaniu pomocy na kwotę ponad 32 mln zł. Łącznie ze zobowiązaniami za la-

W ramach naborów na poddziałanie „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” przeprowadzonych w 2015 r. i 2016 r. złożono 32 993 wnioski

ta 2007-2013 zrealizowano płatności dla 5505 beneficjentów na kwotę prawie 6,7 mln zł.

■ Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Na przełomie 2015/2016 roku przeprowadzone zostały nabory na operacje typu Budowa lub modernizacja dróg lokalnych. Terminy naboru wniosków o przyznanie pomocy ustalane były odrębnie przez poszczególne samorządy województw. Łącznie złożono 4537 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę prawie 5 347 mln zł, co kilkakrotnie przekracza dostępną alokację. Zawartych zostało już 1701 umów na kwotę ponad 1914 mln zł.

■ Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi (Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa)

Nabór w ramach powyższego poddziałania trwał do dnia 11 października br. Do dnia 25 września br. złożonych zostało 59 wniosków. Pełna informacja dla zainteresowanych tym działaniem dostępna będzie już wkrótce.

■ Tworzenie grup producentów i organizacji producentów

We wrześniu ARiMR uruchomiła nabór wniosków o przyznanie pomocy na ww. działanie finansowane z PROW 2014-2020. Wnioski o przyznanie takiego wsparcia będzie można składać od 30 września do 28 listopada 2016 r. w Oddzia-

Na przełomie 2015/2016 r. przeprowadzono nabory na operacje typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”

łach Regionalnych ARiMR, a pełna informacja dla zainteresowanych tym działaniem dostępna będzie po zakończeniu naboru wniosków.

Ponadto Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, iż pa-

kiet 28 zmian opisywanych w Biuletynie Informacyjnym 4/2016 został w dniu 27 kwietnia br. zatwierdzony przez Komisję Europejską. Nadal trwają prace nad drugim pakietem zmian PROW 2014-2020, o którym informowaliśmy w Biuletynie Informacyjnym 7-8/2016 r. Szczególnie istotną kwestią, w ramach drugiego pakietu, będzie wprowadzenie zmian dotyczących wsparcia gospodarstw w strefach objętych restrykcjami w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Sprawne wdrażanie instrumentów pomocy współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej wymaga bieżącej oceny oraz elastycznego podejścia w zakresie niezbędnych zmian. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie funkcjonującego systemu monitorowania i sprawozdawczości, jak też oceny sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarach wiejskich, reaguje na pojawiające się potrzeby zmian programu. Należy zatem oczekiwać, iż program będzie pod-

legał dalszym modyfikacjom w granicach ram prawnych, o czym MRiRW będzie informować na bieżąco.

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich

☎ 22 623 18 42

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Ziemia lepiej chroniona

Pierwsze spostrzeżenia na temat funkcjonowania ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

30 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Właściwości Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (poz. 585). Wprowadzone do porządku prawnego zmiany przede wszystkim miały na celu przeciwdziałanie spekulacjom gruntami rolnymi oraz wzmocnienie pozycji gospodarstw rodzinnych, które zgodnie z art. 23 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowią podstawę ustroju rolnego państwa.

Z prowadzonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stałego monitoringu realizacji ustawy wynika, że założenia jakie przyświecały jej uchwaleniu są stopniowo wykonywane.

Szczególność uwagi należy zwrócić na ustawę z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 803, z późn. zm.) regulującą obrót prywatny, czyli nabycie między rolnikami, innymi osobami fizycznymi i osobami prawnymi

w drodze umowy np. sprzedaży, zamiany ale też darowizny czy dożywocia.

Podstawową zasadą ustanowioną w obrocie prywatnym jest nabywanie nieruchomości rolnych przez rolników indywidualnych. Wyjątek stanowią osoby bliskie zbywcy (zstępni, wstępni, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa, małżonek, osoba przysposabiająca i przysposobiona). Oznacza to, że możliwe jest przeniesienie własności nieruchomości rolnej np. na rzecz dzieci w drodze umowy

darowizny czy umowy dożywocia. Dalszy wyjątek stanowią jednostki samorządu terytorialnego, Skarb Państwa, kościelne osoby prawne i osoby prawne związków wyznaniowych oraz parki narodowe, w przypadku zakupu nieruchomości rolnych na cele związane z ochroną przyrody. Za zgodą Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej, od której odwołanie przysługuje do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nieruchomości rolne będą mogły nabyć także inne podmioty, dające gwarancję należytego prowadzenia działalności rolniczej, jeśli jednocześnie w wyniku nabycia nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych. Zgodę na nabycie nieruchomości rolnej będzie mogła uzyskać również osoba fizyczna, zamierzająca utworzyć gospodarstwo rodzinne, o ile posia-

da kwalifikacje rolnicze, daje ręką należącego prowadzenia działalności rolniczej i co ważne, zobowiąże się do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych, która wejdzie w skład tworzonego gospodarstwa rodzinnego. W przypadku niewyrażenia zgody

funkcjonuje i odbywa się głównie między rolnikami. Można zaobserwować pewien spadek liczby transakcji, był on jednak spodziewany. Po pierwsze, zatrzymana została możliwość kupna nieruchomości rolnych przez podmioty, których zasadnicza aktywność życiowa i zawodowa ma miejsce poza rolnictwem, a zakup ziemi traktowały jako formę lokaty kapitału. Po dru-

nieruchomości rolnych (na łączną powierzchnię ok. 2000 ha), w tym 811 decyzji pozytywnych (na łączną powierzchnię 1839 ha), 4 decyzje negatywne (na łączną powierzchnię 2,93 ha), 80 decyzji o umorzeniu postępowania (na łączną powierzchnię ok. 158 ha). Z tego zestawienia wynika jednoznacznie, że jedynie w niewielkiej części wydawane są decyzje odmowne i dotyczy to sytuacji, kiedy nie zostały spełnione określone wcześniej przesłanki uzyskania takiej zgody. Najwięcej wniosków dotyczyło: woj. lubelskiego (414 szt.), woj. mazowieckiego (364 szt.) woj. łódzkiego (199 szt.) i woj. wielkopolskiego (177 szt.). Najmniej wniosków zostało złożonych w woj. lubuskim (45 szt.) i woj. opolskim (58 szt.) Najwięcej decyzji wydano dla woj. lubelskiego (226 szt.) i woj. mazowieckiego (165 szt.). Najmniej dla woj. lubuskiego i małopolskiego (po 8 szt.), woj. dolnośląskiego (10 szt.) i woj. wielkopolskiego (13 szt.).

Dobrze w praktyce funkcjonują przepisy służące zagwarantowaniu terenów niezbędnych pod inwestycje np. budownictwo mieszkaniowe. Przepisy ustawy o *kształtowaniu ustroju rolnego* nie mają bowiem zastosowania do tych gruntów rolnych, które w dniu 30 kwietnia 2016 r. na mocy ostatecznych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przeznaczone są na cele inne niż rolne, jak również do nieruchomości, które w tej dacie nie przekraczają powierzchni 0,5 ha i są zajęte pod budynki mieszkalne oraz budynki, budowle i urządzenia niewykorzystywane do produkcji rolniczej, wraz z gruntami do nich przyległymi umożliwiającymi ich właściwe wykorzystanie oraz zajęte na urządzenie ogródka przydomowego (tzw. siedliska).

Po wejściu w życie ustawy „o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw” obrót nieruchomościami rolnymi odbywa się głównie między rolnikami

na nabycie nieruchomości, Agencja, na wniosek zbywcy, jest obowiązana do nabycia tej nieruchomości za zapłatą ceny rynkowej. Nieruchomości rolne mogą być nabywane także w drodze dziedziczenia, przy czym w przypadku spadkobrania na podstawie testamentu Agencja ma prawo nabycia odziedziczonej nieruchomości, jeżeli spadkobiercą testamentowym będzie osoba niebędąca osobą bliską spadkodawcy albo nie spełniająca kryteriów rolnika indywidualnego.

Nie potwierdziły się obawy przeciwników przyjętych rozwiązań prawnych, że ustawa całkowicie „zamrozi” handel ziemią rolną. Obrót nieruchomościami rolnymi

nie, w okresie bezpośrednio poprzedzającym wejście w życie nowej regulacji obserwowano zwiększoną liczbę transakcji. Oczywiście zatem jest, że konsekwencją tego jest zmniejszona podaż ofert sprzedaży gruntów rolnych.

Nie sprawdziły się także wątpliwości sceptyków przyjętych rozwiązań prawnych, że ustawa daje „wszechwładzę” Agencji Nieruchomości Rolnych. W okresie od początku działania ustawy – tj. od dnia 30 kwietnia do dnia 31 sierpnia 2016 r. do Agencji wpłynęły 2483 wnioski dotyczące przeniesienia własności nieruchomości rolnych. Wydano łącznie 895 decyzji administracyjnych dotyczących wyrażenia zgody na nabycie

Są to jednak rozwiązania doraźne. Na pierwszy plan wyłania się bowiem zagadnienie planowania przestrzennego, za co odpowiedzialne są gminy. Podkreślenia wymaga, że ustawa o *kształtowaniu ustroju rolnego* nie ma zastosowania do nieruchomości, które w planach są przeznaczone na cele inne niż rolne. Niestety stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego gmin obejmuje zaledwie ok. 30% powierzchni kraju. Z problemem tym borykają się zarówno gminy wiejskie jak i miejskie. Brak planów i istniejąca w związku z tym daleko idąca swoboda gmin, naruszają wolności i prawa obywateli. Celem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, we współpracy z innymi resortami, jest wsparcie gmin, zwłaszcza z terenów typowo rolniczych, w realizacji ich obowiązku ustawowego w postaci uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni wiejskiej, gdzie coraz wyraźniej uwidacznia się problem chaotycznej zabudowy i „dzikiej” urbanizacji.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, we współpracy z Agencją Nieruchomości Rolnych, prowadzi stały monitoring realizacji ustawy. Jego efektem było podjęcie prac legislacyjnych, zakończone niedawnym wejściem w życie ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o *zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece* (Dz. U. poz. 1159). Ustawa ta uchyliła ust. 2a w art. 68 ustawy o księgach wieczystych i hipotece tak aby suma hipoteki na nieruchomości rolnej kształtowana była przez strony umowy przy jej ustalaniu. W ten sposób uwzględniono zgłaszane przez organizacje społeczne, w tym rolnicze, a także obywateli informacje, że banki od-

mawiają udzielania kredytów tłumacząc, iż ograniczenie sumy hipoteki do wartości rynkowej nieruchomości rolnych powoduje, że nie mogą należycie zabezpieczyć swoich wierzytelności z tytułu udzielanych kredytów.

Na stronie internetowej Agencji została zamieszczona szeroka informacja o ustawie przedstawiona w formie pytań i odpowiedzi. Podobne informacje znajdują się

lub kupnem gruntów rolnych. Dodatkowo Prezes Agencji powołał grupę roboczą składającą się z pracowników Agencji, którzy za pośrednictwem tej strony internetowej, na bieżąco odpowiadają na pytania zadawane przez rolników lub innych zainteresowanych. Podobny serwis funkcjonuje na stronach Ministerstwa (dostępny jest w zakładce pn. „Ustawa o ziemi – pytania i odpowiedzi”).

Dobrze w praktyce funkcjonują przepisy służące zagwarantowaniu terenów niezbędnych pod inwestycje np. budownictwo mieszkaniowe

na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Agencja utworzyła ponadto portal internetowy, prezentujący w sposób łatwy i przejrzysty nowe zasady obrotu gruntami rolnymi, w tym informacje dotyczące realizacji ustawy o *kształtowaniu ustroju rolnego*. 15 czerwca br. Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych zaprezentował serwis internetowy poświęcony nowym przepisom regulującym obrót nieruchomościami rolnymi, który dostępny jest pod adresem: www.gospodarstwapolska.pl. Portal ten w przystępnej formie prezentuje zapisy nowej ustawy. Odbiorcami mają być nie tylko sami rolnicy, ale wszystkie osoby zainteresowane sprzedażą

Równocześnie pracownicy Ministerstwa odpowiadają na pytania zadawane telefonicznie przez wszystkie zainteresowane osoby.

Podsumowując, obowiązująca w obecnym brzmieniu ustawa o *kształtowaniu ustroju rolnego* ma wartość nie do przecenienia. Polska ziemia, która stanowi warsztat pracy rolników i jako najważniejszy środek produkcji żywności realizuje fundamentalne prawa do wyżywienia całego społeczeństwa doczekała się prawnej ochrony.

Departament Gospodarki Ziemią

☎ 22 623 18 41

Zdjęcia: fotolia

Pomoc dla biogazowni rolniczych uruchomiona

Rozwój biogazowni rolniczych, a także wiele innych zadań, które mają na celu powszechne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich zostało ujęte w *Planie działania Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019*. Realizując zadania wynikające z tego dokumentu, od 2015 r. dokonano kilku istotnych zmian w przepisach ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o *odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. z 2015 r. poz. 478, 2365, z 2016 r. poz. 925), które regulują system wsparcia dla energetyki odnawialnej. Zmiany te zostały wprowadzone ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o *zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 925). Stanowią one pomoc dla funkcjonujących biogazowni rolniczych oraz zachętę do budowy nowych instalacji. Jednym z głównych rozwiązań, jakie zostało wprowadzone, jest wydzielenie obowiązku uzyskania świadectw pochodzenia wydawanych dla energii elektrycznej wytwarzanej z biogazu rolniczego lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego na poziomie 0,65% z możliwością jego zmiany w rozporządzeniu przez Ministra Energii. To rozwiązanie powoduje, że świadectwa pochodzenia wydawane dla biogazowni rolniczych za energię elektryczną wytworzoną po 1 lipca 2016 r., nie

będą poddawane presji rynkowej wynikającej z nadwyżki podaży nad popytem, co powinno spowodować wzrost ich wartości, a tym samym poprawić sytuację finansową obecnie funkcjonujących biogazowni rolniczych.

Podjęcie zdecydowanych działań w tym kierunku było spowodowane pogarszającą się ciągle sytuacją finansową wielu podmiotów z branży rolno-spożywczej oraz ogłaszaniem przez niektóre z tych podmiotów upadłości biogazowni rolniczych. Należy podkreślić, że na tak trudną sytuację wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii zło-

systemu wsparcia do specyfiki poszczególnych technologii oraz jego zróżnicowania w zależności od zakresu innego rodzaju osiąganych korzyści niż jedynie produkcja energii. W efekcie stworzone zostały warunki dla dynamicznego rozwoju dwóch technologii, tj.: współspalania biomasy z paliwami kopalnymi oraz energetyki wiatrowej, co doprowadziło do systematycznego od 2012 r. zwiększania się nadpodaży świadectw pochodzenia na rynku i spadku ich wartości.

Przepisy zmieniające zasady wsparcia dla biogazowni rolniczych weszły w życie 1 lipca 2016 r. Pierwsze transakcje sprzedaży świadectw pochodzenia w ramach nowego instrumentu wsparcia dedykowanego dla biogazowni rolniczych, odbyły się na Towarowej Giełdzie Energii, na początku września.

Z notowań cen transakcji giełdowych wynika, że wprowadzone zmiany przyniosły już pierwsze pozytywne skutki. Poziom cen świadectw pochodzenia uzyskiwanych przez wytwórców biogazu rolniczego zwiększył się z ostatnio notowanego poziomu 35 zł/MW do poziomu ponad 280 zł/MWh, czyli wzrost ośmiokrotnie.

Niezależnie od działającego już instrumentu świadectw pochodzenia, w Ministerstwie Energii trwają prace nad uruchomieniem nowego systemu wsparcia (aukcji), który

Zestawienie nadwyżki udziału energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wynikającej z wydanych świadectw pochodzenia w stosunku do wymaganego udziału tej energii

Źródło: Obliczenia MRiRW na podstawie danych Urzędu Regulacji Energetyki, * dane za lata 2015-2016 szacunkowe

żyło się wiele czynników, w tym m.in. decyzje o utrzymaniu w latach 2010-2012 stałego celu dla energetyki odnawialnej na poziomie 10,4% pomimo dynamicznie rozwijającego się wówczas rynku. Kolejnym czynnikiem utrudniającym rozwój biogazowni rolniczych był brak dostosowania

stopniowo ma zastępować istniejący system świadectw pochodzenia. W ramach tego systemu również przewidziano preferencje dla biogazowi rolniczych.

W latach 2016-2018 przy określaniu poziomu ceny referencyjnej, która jest wyznacznikiem maksymalnego poziomu pomocy publicznej, Minister Energii został zobowiązany do określenia tej ceny na poziomie nie niższym niż 550 zł/MW. Dodatkowo dla biogazowni rolniczych będą organizowane oddzielne aukcje w ramach wydzielonego tzw. koszyka technologicznego. Pierwsze aukcje próbne zostały zaplanowane jeszcze na 2016 r. i w pierwszej kolejności zostały dedykowane dla istniejących wytwórców biogazu rolniczego. W tym miejscu należy podkreślić, że

ze wsparcia w postaci świadectw pochodzenia co do zasady będą mogli skorzystać jedynie ci wytwórcy, którzy przed 1 lipca 2016 r. po raz pierwszy rozpoczęli wytwarzanie energii elektrycznej. Dla tych wytwórców przewidziano również możliwość przejścia z systemu świadectw pochodzenia do systemu aukcyjnego. Ponadto przepisy ustawy o odnawialnych źródłach energii dają możliwość

ubiegania się przez wytwórców biogazu rolniczego o świadectwa pochodzenia biogazu rolniczego. Ten instrument przeznaczony jest dla tych wytwórców, którzy będą prowadzili działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, oczyszczania i włączania do sieci biogazu o parametrach jakościowych gazu ziemnego. Jest to szczególnie ważne z punktu widzenia bardziej wszechstronnego wykorzystania biogazu rolniczego, niż tylko wytwarzanie energii elektrycznej. Według stanu na dzień 29.09.2016 r. do rejestru wytwórców biogazu rolni-

czego wpisano 92 instalacje, należące do 82 podmiotów. Roczna deklarowana wydajność produkcji biogazu wszystkich wpisanych do rejestru biogazowni rolniczych wynosi 383,5 mln m³, natomiast ich moc zainstalowana elektryczna 100,28 MW. Możliwość uzyskania świadectwa pochodzenia biogazu, które jest traktowane na równi ze świadectwem pochodzenia energii elektrycznej wydany dla biogazowni rolniczej, może stanowić istotną zachętę do rozwoju tego kierunku produkcji.

Należy również pamiętać, że odmiennie od świadectw pochodzenia energii elektrycznej, świadectwa pochodzenia biogazu rolniczego będą mogły być przyznawane każdej nowej instalacji (do 2035 r.), pod warunkiem zwrócenia się potencjalne-

tylko przynieść zakładane korzyści związane z ochroną środowiska, ale również przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz stanowić impuls do rozwoju nowoczesnych technologii w całym sektorze rolno-spożywczym. Z danych ARR wynika, że w 2015 r. funkcjonowało w Polsce 78 biogazowni rolniczych o łącznej mocy zainstalowanej 83,9 MW, co pokazuje, że od początku 2016 r. ilość biogazowni rolniczych wzrosła o 14 instalacji, a ich łączna moc zainstalowana elektryczna zwiększyła się o 16 MW.

W 2015 r. z biogazu rolniczego wyprodukowano 429,4 GWh energii elektrycznej oraz około 4454 GWh ciepła, które wykorzystane zostało głównie dla potrzeb różnych procesów technologicznych. W ub.r.

biogazownie rolnicze zagospodarowały łącznie około 2,5 mln ton różnego rodzaju surowców pochodzenia rolniczego, w tym 82% stanowiły produkty uboczne z rolnictwa i pozostałości z przetwórstwa rolno-spożywczego. Najwięcej przetworzono odchodów zwierzęcych – około 600 tys. ton – co stanowiło 24% łącznej ilości wykorzystanych substratów. W wyniku wytwarzania biogazu

rolniczego powstało ponad 2,1 mln ton produktu ubocznego tzw. produktu pofermentacyjnego, stanowiącego cenny nawóz do wykorzystania w rolnictwie. To pokazuje, że ten kierunek rozwoju energetyki odnawialnej może nie tylko stanowić stabilne źródło różnego rodzaju energii dla obszarów wiejskich, ale ułatwić spełnienie coraz bardziej restrykcyjnych norm dotyczących ochrony środowiska.

Źródło: Agencja Rynku Rolnego

go inwestora do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z wnioskiem o zbadanie tzw. efektu zachęty. Wniosek ten należy złożyć przed rozpoczęciem inwestycji w trybie określonym w ustawie. Natomiast w przypadku wytwórców energii elektrycznej, którzy rozpoczęli wytwarzanie tej energii po 1 lipca 2016 r. jedyną formą wsparcia przewidzianą w ustawie, z której będą mogli skorzystać, jest system aukcyjny.

W ocenie resortu rolnictwa rozwój energetyki odnawialnej, w szczególności biogazowni rolniczych, może nie

Nawet 500 tys. zł na rozwój usług rolniczych

Od 31 października do 29 listopada 2016 r. w Oddziałach Regionalnych ARiMR będzie można składać wnioski o przyznanie pomocy finansowej na *Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych* finansowane ze środków PROW 2014-2020. Dokumenty można złożyć osobiście, za pośrednictwem upoważnionej osoby lub wysłać rejestrowaną przesyłką pocztową.

■ Kto może ubiegać się o wsparcie?

O pomoc na rozwój usług rolniczych może ubiegać się osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która jako mikro lub małe przedsiębiorstwo wykonuje działalność gospodarczą obejmującą świadczenie usług dla gospodarstw rolnych w ramach kodów PKD:

- 01.61. Z Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną;
- 01.62. Z Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich;
- 01.63. Z Działalność usługowa następująca po zbiorach.

Ważne jest również, aby ubiegający się o wsparcie posiadał numer identyfikacyjny nadany w trybie

przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności oraz był zdolny do zrealizowania operacji i osiągnięcia jej celu. Istotne jest również, że pomoc może być przyznana jedynie wtedy, gdy podmiot wykonuje działalność gospodarczą w zakresie co najmniej jednego z wymienionych wyżej kodów PKD przez okres co najmniej dwóch lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie wsparcia. Do tego okresu wlicza się również czas, w którym prowadzenie tej działalności zostało zawieszona. Z pomocy wykluczeni są beneficjenci którzy otrzymali wsparcie na *Modernizację gospodarstw rolnych* z PROW 2007-2013.

■ Wysokość wsparcia

Maksymalna pomoc, jaką może otrzymać jeden beneficjent w całym okresie realizacji PROW 2014-2020 wynosi 500 000 zł. Wsparcie jest udzielane w formie refundacji do 50% kosztów kwalifikowanych, poniesionych na realizację inwestycji.

W całym PROW 2014-2020 na taką pomoc przewidziano 260 mln zł.

Podmioty starające się o przyznanie pomocy mają również możliwość korzystania z zaliczek na realizację operacji. Warunkiem wypłaty zaliczki jest ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia właściwego wydatkowania zaliczek w postaci m.in. gwarancji bankowej lub równoważnej gwarancji (np. ubezpieczeniowej), odpowiadającej 100% kwoty zaliczki.

■ Na jakie inwestycje można otrzymać dofinansowanie?

Pomoc można otrzymać na:

- zakup, także w formie leasingu zakończony przeniesieniem prawa własności, nowych maszyn, na-

rzędzi lub urządzeń do produkcji rolnej:

✓ przeznaczonych do: uprawy gleby oraz siewu, sadzenia, pielęgnacji, ochrony, nawożenia i zbioru roślin, przygotowywania, mycia, suszenia, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, ważenia i pakowania produktów rolnych w celu przygotowywania ich do sprzedaży, przygotowywania pasz, rozdrabniania i szarpania słomy i roślin oraz ciągników, kombajnów zbożowych, siewczarni polowych, ładowarek samobieżnych i przyczep rolniczych,

✓ aparatury pomiarowej i kontrolnej,

✓ sprzętu komputerowego i oprogramowania, służącego do zarządzania przedsiębiorstwem lub wspomagające sterowanie procesem świadczenia usług;

- wdrożenie systemu zarządzania jakością;
- pokrycie rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, nieprzekraczających ceny netto nabywania rzeczy, o których mowa pkt 1 lit. a i b, jeżeli przeniesienie własności tych rzeczy na beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową;
- opłaty za patenty i licencje;

Pomoc można będzie otrzymać m.in. na zakup, także w formie leasingu zakończonym przeniesieniem prawa własności, nowych kombajnów zbożowych...

- koszty ogólne np. przygotowanie biznesplanu (do wysokości kwoty 10 tys. zł netto) oraz dokumentacji technicznej operacji, w szczególności kosztorysów, ocen lub raportów oddziaływania na środowisko, wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości czy projektów technologicznych.

■ Kolejność przysługiwania pomocy

Decydować o niej będzie suma punktów przyznanych na podstawie następujących kryteriów wyboru:

- innowacyjność operacji (2 pkt.);

- operacje wpływające korzystnie na ochronę środowiska i oszczędność zasobów, w tym wody i energii (2 pkt.);
- operacje realizowane w powiatach o wysokim rozdrobnieniu agrarnym (0-3 pkt.);
- podmioty, które nie uzyskały pomocy finansowej w ramach PROW na lata 2007-2013 w ramach działania Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej lub działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw lub działania Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach tych działań (2 pkt.).

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie później niż w terminie 90 dni liczonych od dnia upływu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, poda do publicznej wiadomości (na stronie internetowej ARiMR) informację o kolejności przysługiwania pomocy w województwie mazowieckim i łącznie w pozostałych województwach.

...oraz zakup narzędzi lub urządzeń przeznaczonych do mycia, suszenia, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, ważenia i pakowania produktów rolnych w celu przygotowywania ich do sprzedaży

Departament Działan Inwestycyjnych

☎ 22 318 47 00

Zdjęcia: M. Borkowski, fotolia

Z pierwszej ręki

Zakończył się nabór wniosków w ramach PROW 2014-2020 na Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi, który trwał od 2 września do 11 października 2016 r. Z tej oferty skorzystać mogli rolnicy uczestniczący w tzw. systemie dla małych gospodarstw rolnych w ramach płatności bezpośrednich, którzy zdecydowali się w zamian za specjalną rekompensatę otrzymaną z ARiMR zakończyć działalność rolniczą i przekazać gospodarstwo innemu rolnikowi. Wysokość pomocy, którą można otrzymać z Agencji, to 120 proc. rocznej stawki płatności dla małych gospodarstw z roku przystąpienia do systemu dla małych gospodarstw pomnożone przez liczbę lat kalendarzowych, które pozostały do 31 grudnia 2020 r. (licząc od roku przekazania gospodarstwa). Maksymalna roczna stawka przyjęta do wyliczenia płatności dla rolników przekazujących gospodarstwa wynosi 1,5 tys. euro. Rolnikowi przekazującemu gospodarstwo w 2016 r. przysługuje więc suma pięciu stawek, czyli maksymalnie równowartość 7,5 tys. euro. Rolnik, który otrzyma rekompensatę, nie może prowadzić działalności rolniczej przez 5 lat, licząc od dnia przekazania gospodarstwa. W tym samym okresie nie może być ubezpieczony w KRUS.

Jak co roku jesienią Agencja uruchamia wypłatę płatności obszarowych, w tym ONW z PROW 2014-2020 i rolnośrodkowych z PROW 2007-2013. Na ich realizację zostanie przeznaczona kwota ok. 2,7 mld zł. Pieniądze te będą przekazywane na konta rolników od 17 października.

Do 28 października 2016 r. ARiMR przyjmuje wnioski na Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój. O dotację na stworzenie małej przetworni, w której można produkować żywność m.in.

na bazie plonów i produktów uzyskiwanych we własnym gospodarstwie, mogą ubiegać się rolnicy oraz ich domownicy bądź małżonkowie podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji do 50 proc. kosztów poniesionych na realizację inwestycji, czyli m. in.: na budowę lub modernizację budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności przetwórczej, na zakup maszyn lub urządzeń do przetwarzania i magazynowania itp. Maksymalna kwota, którą można uzyskać na realizację tego celu wynosi 300 tys. zł (dla jednego beneficjenta w ramach PROW 2014-2020). Warunkiem uzyskania wsparcia finansowego jest podjęcie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych, takich jak: mleko, mięso, owoce i warzywa, zboża, ziemniaki, jaja, miód, len, konopie oraz rośliny oleiste i wysokobiałkowe. Jednak z zarejestrowaniem i rozpoczęciem działalności gospodarczej, a tym samym rezygnacją z ubezpieczenia w KRUS, należy wstrzymać się do czasu podpisania z ARiMR umowy o przyznaniu dotacji.

28 listopada 2016 r. upływa z kolei czas na złożenie wniosku o pomoc na Tworzenie grup producentów i organizacji producentów. Wsparcie adresowane jest do grup producentów rolnych powstałych nie wcześniej niż 1 stycznia 2014 r., w skład których wchodzi wyłącznie osoby fizyczne. Grupa może liczyć na pomoc finansową w wysokości maksymalnie 100 tys. euro rocznie przez 5 lat. Aby ją otrzymać, trzeba spełnić kilka warunków. Po pierwsze, grupa producentów musi zostać formalnie uznana przez dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego. Po drugie, powinna łączyć producentów jednego produktu lub grupy produktów, którzy wcześniej nie byli członkami żadnej innej grupy utworzonej ze względu na ten sam produkt i uzyskującej wsparcie ze środków unijnych po 1 maja 2004 r. Grupa musi działać jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, zatrudniać maksymalnie 250 pracowników, a jej roczny obrót nie może przekraczać 50 mln euro. Ubiegając się o pomoc grupa deklaruje realizację biznesplanu w trakcie 5-letniego okresu wsparcia. Możliwość uzyskania dotacji nie obejmuje grup producentów, które zajmują się hodowlą drobiu i produkcją wyrobów z mięsa drobiowego oraz jego podrobów, a także grup działających na rynku owoców i warzyw.

Rolnicy z terenów zagrożonych występowaniem ASF posiadający niezarejestrowaną trzodę chlewną mieli czas do 5 października 2016 r., by w biurze powiatowym ARiMR dokonać zgłoszenia świń do rejestru i uzyskać numer siedziby stada oraz numer producenta. Jeśli zgłosili się we wskazanym terminie, mieli szansę uniknąć konsekwencji finansowych za wcześniejsze niedopełnienie obowiązków posiadacza zwierząt. **Po 5 października br. prowadzone będą bowiem intensywne kontrole gospodarstw.** Ujawnienie w ich wyniku posiadania świń bez dopełnienia obowiązku ich zgłoszenia skutkować będzie nałożeniem kary finansowej przez Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: archiwum ARiMR, fotolia

Pożyczka dla producentów

mleka, świń, owoców i warzyw

Od 28 września 2016 r. do 15 października 2016 r. producenci mleka, świń lub owoców i warzyw mogli złożyć wniosek o udzielenie pożyczki na sfinansowanie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, powstałych od dnia 7 sierpnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r., w związku z prowadzeniem produkcji mleka, świń lub owoców i warzyw.

Wniosek należało złożyć w Biurze Powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta wraz z:

- kopiami decyzji lub zaświadczeń potwierdzających powstanie nieuregulowanych należności w okresie od dnia 7 sierpnia 2014 r. do 30 kwietnia 2016 r.;
- aktualnymi zaświadczeniami o stanie należności (wystawionymi nie wcześniej niż 30 dni przed datą złożenia wniosku o pożyczkę);
- oświadczeniem o uzyskaniu przychodów niewystarczających na sfinansowanie nieuregulowanych należności na formularzu określonym w załączniku do wniosku o pożyczkę;
- kopiami rachunków lub faktur VAT potwierdzającymi uzyskiwanie obniżonych przychodów z powodu spadku cen sprzedaży mleka, świń lub owoców i warzyw (po jednym rachunku lub fakturze VAT z dnia 07.07.2014 r. oraz z dnia 30.04.2016 r., a jeśli nie były wówczas wystawiane, to pierwsze rachunki lub faktury VAT wystawione po tych dniach w tym samym roku – odpowiednio w 2014 r. i 2016 r.);

wione po tych dniach w tym samym roku – odpowiednio w 2014 r. i 2016 r.);

- w przypadku, gdy wnioskodawca pozostaje w związku małżeńskim i pomiędzy małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa – dokumentem potwierdzającym ten fakt, tj. wyrokiem sądu lub umową o ustanowieniu rozdzielności ma-

jątkowej zawartej w formie aktu notarialnego;

- w przypadku, gdy wnioskodawcę reprezentuje pełnomocnik – pisemnym pełnomocnictwem do reprezentowania wnioskodawcy.

Wzór wniosku o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki dla producenta mleka, świń lub owoców i warzyw na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym dostępny był na stronie internetowej Agencji (www.arimr.gov.pl).

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: ©Pantherstock/ Photogenica

Do 15 października br. ARiMR przyjmowała od producentów mleka, świń lub owoców i warzyw wnioski o udzielenie pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym

Ruszyły Punkty Informacyjne

Tu dowiesz się, jaką pomoc oferuje ARiMR

1 września w każdym Biurze Powiatowym i Oddziale Regionalnym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rozpoczęły działalność Punkty Informacyjne ARiMR.

– *Naszym zadaniem jest służyć rolnikom, mieszkańcom wsi i przedsiębiorcom z terenów wiejskich, którym należy się od nas rzetelna informacja, życzliwa pomoc i kompetentna obsługa spraw* – mówi prezes ARiMR Daniel Obajtek.

Podstawowym zadaniem Punktów Informacyjnych ARiMR będzie udzielanie pełnej i rzetelnej informacji o instrumentach wsparcia oferowanych przez Agencję, m.in. takich jak: płatności bezpośrednie, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Program Operacyjny „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020, pomoc krajowa i inne.

– *By móc skorzystać z pewnych programów wsparcia, rolnik musi mieć nawet kilka miesięcy na przygotowanie kompletnej dokumentacji. W punkcie dowie się, kiedy planowany jest nabór wniosków na interesujące go działanie, wymaganiach, jakie wnioskodawcy stawiają*

Od 1 września się w każdym Biurze Powiatowym i Oddziale Regionalnym ARiMR znajdują się Punkty Informacyjne. Są one jednolicie oznakowane i łatwo dostępne dla beneficjentów

przepisy prawa oraz wysokości dofinansowania – wyjaśnia prezes Agencji. Dodaje, że im większa wiedza beneficjentów, tym bardziej efektywne wydawanie przez nich otrzymanych pieniędzy.

W każdym Biurze Powiatowym i Oddziale Regionalnym Punkty Informacyjne ARiMR są jednolicie oznakowane i łatwo dostępne dla beneficjentów. Są one otwarte w godzinach urzędowania Agencji. Do kontaktu bezpośredniego z osobami odwiedzającymi te punkty została wyznaczona i przeszkolona ka-

dra pracowników posiadająca szeroką wiedzę i doświadczenie na temat wdrażanych programów.

Dzięki punktom, ARiMR chce nie tylko poszerzać informacje o oferowanych przez nią programach wsparcia, ale również zwiększyć zainteresowanie udzielaną przez nią pomocą finansową tak, by skorzystało z niej jak najwięcej rolników, mieszkańców wsi i przedsiębiorców rolnych.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90
Zdjęcie: archiwum ARiMR

Agencja odpowiada

Samorządy województw rozpoczynają przyjmowanie wniosków na wsparcie inwestycji „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach PROW na lata 2014-2020. Przedstawiamy odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące tego naboru.

Kto może ubiegać się o przyznanie pomocy?

- Gmina;
- Spółka, w której jedynymi udziałowcami są jednostki samorządu terytorialnego;
- Związek międzygminny.

W jakim zakresie można apliko-

wać o dofinansowanie?

Pomoc jest przyznawana na operacje w zakresie budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz na zakup i montaż urządzeń oraz instalacji kanaliza-

cyjnych lub wodociągowych.

Jakie koszty można uznać za kwalifikowalne?

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty:

- ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487 i 865, z późn. zm.), zwane dalej „kosztami ogólnymi”;

- budowy, przebudowy lub wyposażenia obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków:

- ✓ oczyszczalni ścieków,
- ✓ ujęć wody i stacji uzdatniania wody,
- ✓ systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych,
- ✓ przydomowych oczyszczalni ścieków,
- ✓ zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę,
- ✓ instalacji do osadów ściekowych;
- zakupu nowych urządzeń i mate-

riałów służących realizacji operacji;

- zakupu usług służących realizacji operacji;
- podatku od towarów i usług (VAT), o którym mowa w art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 – które są uzasadnione zakresem operacji oraz niezbędne do osiągnięcia jej celu.

Samorządy województw rozpoczynają przyjmowanie wniosków na wsparcie inwestycji „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach PROW 2014-2020

Czy wniosek o dofinansowanie uzyska maksymalną ilość punktów (5 pkt) za kryterium, jeżeli operacja jest planowana na obszarze gminy, na którym jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych?

Zgodnie z § 11 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lipca 2016

r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu Gospodarka wodno-ściekowa w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego PROW 2014-2020 (Dz. U. poz. 1182), jeżeli operacja jest planowana na obszarze gminy, na którym JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych wskazanych w programie wodno-środowiskowym kraju, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, otrzyma 5 punktów. Punkty przyznawane będą operacjom realizowanym w gminach, na któ-

rych istnieje realna potrzeba poprawy jakości wód powierzchniowych poprzez ograniczenie ich zanieczyszczenia. Jeśli zatem na obszarze gminy znajduje się JCWP zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, operacja realizowana na obszarze tej gminy otrzyma punkty za to kryterium.

Biuro Prasowe

22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Biuletyn informacyjny nr 10/2016 (192). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książek przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Joanna Czapla, Waldemar Guba, Ewa Markowska-Bzducha, Justyna Matys, Dariusz Nieć, Krystian Poptawski, Bogusław Rzeźnicki, Karolina Dziewulska-Siwiek, Waldemar Sochaczewski, Anna Szczepaniec, Aleksandra Szelągowska, Agnieszka Szymańska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I i II str. okładki, str. 1-4:** J. Zasada, ©Pantherstock / Photogenica, fotolia. **Zdjęcie na IV str. okładki:** archiwum MRiRW.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68, fax (22) 623 15 00.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa <http://www.minrol.gov.pl/>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 18 października 2016 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowsy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Pamiętaj o znaczeniu roślin strączkowych

- Są one ważnym elementem rolnictwa konwencjonalnego i ekologicznego
- Pozwalają na wypełnienie warunku zazielenienia w ramach WPR
- Mogą być surowcem pasowym w żywieniu drobiu i trzody chlewnej
- To własne pasze w gospodarstwie

Konkurs Plastyczny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Praca konkursowa pt. „Nasza Polska Wieś”, Grupa VI - 6 latki

Przedskótle Samorządowe w Tenczynku

Rok szkolny 2016/2017

